

Наша вера — НАДЗЕЯ І ДАР'Я!

Тое, што ўчора адбылося ў вячэрнім Сочы, на эмоцыях цяжка апісаць словамі. Журналісты ліхаманкава шукалі эпітэты, гледачы не шкадавалі галас і прызнавалі ў сваёй балельшчыцкай любові нашай неверагоднай Дашы. У гэта сапраўды адразу цяжка паверыць, аднак тое, што адбылося — праўда, якую не аспрэчыш. Дар'я Домрачава паказала лепшы вынік у жаночай індывідуальнай гонцы і стала двухразовай алімпійскай чэмпіёнкай! Трэцяе месца, між іншым, таксама належыць беларусцы! Надзея Скардзіна выдатна, без промахаў прайшла няпростую гонку і ўпершыню ў кар'еры ўзыйшла на алімпійскі п'едэстал. Гэты медаль — заслужаная ўзнагарода ёй за цяжкую працу, адданасць спорту і, безумоўна, за выдатную стральбу, якой заўжды славіцца Скардзіна. Дзяўчаты, мы ў вас верым, мы вамі ганарымся!

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

Родная газета на роднай мове

15 ЛЮТАГА 2014 г. СУБОТА № 29 (27639) Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Праект — маштабны, тэмпы будаўніцтва — марудныя

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка патрабуе тэрміновых мер па паскарэнні будаўніцтва Кітайска-беларускага індустрыяльнага парку. На гэтым ён акцэнтаваў увагу ўчора, выступаючы на нарадзе па пытаннях Кітайска-беларускага індустрыяльнага парку, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Кіраўнік дзяржавы запатрабаваў аб'ектыўнай ацэнкі сітуацыі і дакладнага абзначэння дзеянняў для паскарэння будаўніцтва парку. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што гэтакім маштабнаму праекту надаецца асаблівае значэнне. Ён з'яўляецца не толькі знакам прыкладам стратэгічнага супрацоўніцтва Беларусі і Кітая, але і важным стымулюючым фактарам развіцця эканомікі.

Паводле слоў Прэзідэнта, рэалізацыя гэтага праекта адкрывае перспектывы ўкаранення высокіх тэхналогій, а таксама перадавага сусветнага вопыту выдзялення бізнесу, менеджменту, будаўніцтва і кіравання прамысловымі прадпрыемствамі. Аб'ёмы работ і капіталаўкладання вялізныя. Бо, па сутнасці, побач са сталіцай узводзіцца новы горад, ствараецца самастойная тэрытарыяльна-эканамічная адзінка. Тут не толькі размяшчаюцца інавацыйныя, экспертаарыентаваныя вытворчасці, але і ствараюцца камфортныя умоў для жыцця людзей.

Прэзідэнт падкрэсліў, што спецыяльным указам быў устаноўлены льготны падатковы рэжым, які дае магчымасць вытрымаць канкурэнцыю як на рынку Мытнага саюза, так і Еўрапейскага саюза. «Створаны асаблівы дзяржаўна-прыватны механізм кіравання паркам, сфарміраваны адпаведныя арганізацыйныя структуры», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Разам з тым кіраўнік дзяржавы выказаў незадавальненне тэмпамі стварэння парку. Яго насцярожвае, што, нягледзячы на вялікае дзяржаўнае значэнне, якое надаецца парку, працэс яго стварэння ідзе вельмі марудна, калі не скажаць, што не ідзе ніяк. Паводле слоў Прэзідэнта, «гэта яшчэ адна хіба з боку ўрада і адказных асоб». Напрыклад, толькі на распрацоўку і ўзгадненне генеральнага плана пайшло восем месяцаў, што недапушчальна доўга.

Аляксандр Лукашэнка таксама адзначыў, што да гэтага часу не расставлены ўсе кропкі ў пытаннях фінансавання гэтага праекта.

«Мы дамаўляліся, што парк — гэта не проста скопішча нейкіх прадпрыемстваў, тым больш якіх ужо існуючы ў Беларусі і вырабляючы пэўныя тавары, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Навошта, напрыклад, новы трактарны завод у парку, завод па вытворчасці гразавых аўтамабіляў? Тыя прадпрыемствы, якія ўжо ёсць у Беларусі, у парку не патрэбны. Мы дамовіліся, што ў Беларусі, у цэнтры Еўропы, калі і ствараць прамысловую вытворчасць, то яна павінна быць самай перадавай, і, зразумела, на гэтай тэрыторыі павінны быць прадстаўлены перспектывныя прадпрыемствы, сусветныя брэндзі». Гэтыя пытанні Прэзідэнт даручыў узяць на кантроль прэм'ер-міністра і сёння хоча па-чуць рэальную сітуацыю спраў і, у прыватнасці, колькі брэндаў у гэтым парку.

Прэзідэнт закрануў таксама тэму інфармацыйнай работы па прыцягненні ў парк рэзідэнтаў. «МЗС разаслала па пасольствах 1,5 тыс. брашур, аб гэтым зрабілі справаздачу і кропка, ляглі на дно, чакаюць. Што вы чакаеце?» — задаў пытанне кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка сказаў, што яму прадставілі праект новага ўказа па парку. «Я не супраць абмеркаваць гэты ўказ. Але боюся, што яго можа напаткаць лёс папярэдняга, падпісанага ўказа (аб стварэнні парку. — Заўвага БЕЛТА)», — адзначыў ён. Аляксандр Лукашэнка пацкавіўся, навошта патрэбны новы дакумент. Ён запатрабаваў аб'ектыўнай ацэнкі сітуацыі і прапануў па паскарэнні будаўніцтва парку.

Кіраўнік дзяржавы прадоўжыў: «Калі гарачыя галовы, якія прапаноўвалі гэты парк, сёння астывуць і лічаць, што ён краіне не патрэбны, набярыцеся мужнасці і скажыце пра гэта. Нам чарговая свабодная эканамічная зона не патрэбна — патрэбны суперсучасныя вытворчасці, фабрыкі, заводы, дзе будуць вырабляць запатрабаваны ў свеце прадукцыю, самыя перадавыя прадпрыемствы. Не патрэбны нават рабочыя месцы, як мы прывыклі гаварыць, у нас усе людзі працаўладкаваны, наадварот, рабочых рук не хапае». Патрэбны высокапрадукцыйныя рабочыя месцы. Для таго, каб стварыць такую вытворчасць у Беларусі, лічыць Прэзідэнт, ёсць усё. «І самае галоўнае — чалавек і стабільнасць у дзяржаве, якой сёння не хапае многім краінам. Інвестары шукаюць, як яны кажучь, цікую гавань, каб размясціць свае капіталы, прадпрыемствы, спакойна працаваць, выпускаць патрэбную прадукцыю», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

ЗАРУБКІ НА УСЁ ЖЫЦЦЁ

Чвэрць стагоддзя таму па мосце праз Амудар'ю прагрукталі танкі і бронетранспарты — савецкія салдаты вярталіся з Афганістана. Іх сустракалі тысячы людзей, іх з неярпеннем чакалі амаль у кожным доме. Толькі не ўсюды дачакаліся... Апошнім, хто пераступіў па мосце Дружбы мяжу дзвюх краін, быў камандуючы 40-й арміі генерал-лейтэнант Барыс Громаў. Інтэрнацыянальны доўг быў выкананы. Дзесяцігадовая вайна — скончана. Спакой і мір на сваёй зямлі — захаваны.

г. Клімавічы

Пра тую вайну, куды кінулі на дзесяць гадоў нашых хлопцаў, напісана шмат. Хоць і не ўсе апісанія падзеі адбываліся непасрэдна ў Афганістане, але вайной той апаленыя.

савецкія войскі ўведзены ў Афганістан. Праз колькі месяцаў мне давялося трапіць у каманду, якая ў аэрапорце Львова сустракала «сакратны» ваенны рэйс. Нам не гаварылі, хто ці што будзе ў самалеце, які прызымліцца пад заласнай ночы. Самі ўсё зразумелі, калі на трап борта, што прыляцеў здалёк, ступілі чарныя смугляныя хлопцы ў рознакаліберным цывільным адзенні.

Тады мы ўпершыню ўбачылі сапраўдных афганцаў — прысланых у наша вучылішча, каб за чатыры месяцы паскоранай падрыхтоўкі стаць афіцэрамі. Яны былі вельмі розныя, тыя афганскія юнакі: хто ў дарагіх джынсах ці шыкоўным касцюме прыбыў, а хто ў экзатычным адзенні звычайнага горнага пастуха. Рускую мову ніхто не разумей. Іх пераагранулі, выдалі аднолькавую ваенную форму і ўсё

неабходнае. Атрымалі афганцы і цёплую нацельную бізліну. Паглядзелі яны на тую светла-блакітнага колеру штаны і футболкі, з задавальненнем надзелі і... падаліся горад глядзець. Падумаў — што спартыўныя касцюмы далі. Ох, і кідаліся ад іх проц паважаны льявяня.

ваеннае вучылішча на працягу некалькі гадоў. Лейтэнантамі адпраўлялі назад. Кажучь, што ваявалі яны на радзіме па-рознаму. Некаторы пераходзілі на бок праціўніка. Але і ў гэтым быў нейкі плюс: фарміраванні паўстанцаў, кім былі і вывучаныя ў нас ваенныя спецыялісты, пачыналі дзейнічаць па савецкай вайсковай тактыцы, што было куды больш эразумелым, чым нечаканая партызанскія набегі і засады.

Мусульманскі Львоў

Мы ў ліпені таго года пасступілі на першы курс ваеннага вучылішча. А ў снежні даведзіся, што

Дарэчы, цесна кантактаваць нам з імі строга забаранялася — за гэтым пільна сачылі. Іх, групу за групай, прывозілі на вучобу наша

неабходнае. Атрымалі афганцы і цёплую нацельную бізліну. Паглядзелі яны на тую светла-блакітнага колеру штаны і футболкі, з задавальненнем надзелі і... падаліся горад глядзець. Падумаў — што спартыўныя касцюмы далі. Ох, і кідаліся ад іх проц паважаны льявяня.

ваеннае вучылішча на працягу некалькі гадоў. Лейтэнантамі адпраўлялі назад. Кажучь, што ваявалі яны на радзіме па-рознаму. Некаторы пераходзілі на бок праціўніка. Але і ў гэтым быў нейкі плюс: фарміраванні паўстанцаў, кім былі і вывучаныя ў нас ваенныя спецыялісты, пачыналі дзейнічаць па савецкай вайсковай тактыцы, што было куды больш эразумелым, чым нечаканая партызанскія набегі і засады.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 15.02.2014 г.

ЦЫТАТА ДНЯ

Старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА:

«Яксьць жыцця ў рэгіёнах залежыць ад ініцыятывы і адказнасці дэпутатаў мясцовых Саветаў. Менавіта мясцовыя Саветы дэпутатаў бліжэй за ўсё да чалавека, да яго канкрэтных патрэб і клопатаў. Жыхарам тых рэгіёнаў, дзе добра пастаўлена праца мясцовых дэпутатаў, не даводзіцца шукаць дапамогі ў вышэйшых органах. Многія пытанні, якімі прыходзіцца займацца на парламенцкім узроўні, можна было вырашыць на месцы. І праблема тут не ў тым, што ў дэпутатаў не хапае наўнамоцтваў або рэсурсаў. Проста патрэбны ініцыятыва і адказнасць. Ацэньваюць кандыдатаў на месца ў Саветах неабходна не па ўменні прыгожа гаварыць, а па канкрэтных справах, па тым, што яны ўжо паспелі ў сваім жыцці зрабіць».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 15.02.2014 г.

Долар ЗША	9710,00 ▲
Еўра	13310,00 ▲
Рас. руб.	275,50 ▼
Укр. грыўня	1103,41 ▼

Жыць і помніць

НАБЛІЖАЮЧЫ ПЕРАМОГУ

Падпольнай і партызанскай «Звяздзе» будзе адведзена спецыяльнае месца ў новым музеі Вялікай Айчыннай вайны

Фота БЕЛТА

Газеце «Звязда» ў новым будынку Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, які сваіх першых наведвальнікаў прыме ў дні святкавання 70-годдзя вызвалення Беларусі, будзе прысвечана некалькі экспазіцый. У раздзеле экспазіцыі, прысвечаным мінскаму антыфашысцкаму падполлю, будзе адноўлена кватэра Якавенкі, дзе выдывалася падпольная «Звязда». Усе атрыбуты пазнаўчых наведнікаў музея з працэсам стварэння газеты: валікі, шрыфты, палосы, якія будуць сушыцца... Памяць кожнага, хто ўдзельнічаў у стварэнні ўсіх нумароў падпольнага выдання, будзе ўшанавана дзякуючы фотаздымкам. Далейшая гісторыя газеты перанясеная ў інсталюцыю «Партызанская зона», дзе рэканструюць партызанскае друкарню, якая стане суккупнасцю шматлікіх выданняў, друкаваных станкоў і будзе звязана ўжо з партызанскай «Звяздой»...

Абсталяванне новага будынка музея, што на праспекце Пераможаў, цяпер у самым разгары.

Сёння ўсе намаганні супрацоўнікаў музея скіраваны на стварэнне новай экспазіцыі, да таго ж мы вярнем працу па падрыхтоўцы да святкавання 70-годдзя вызвалення Беларусі, — значыць дырэктар музея Мікалай СКОБЕЛЕЎ. — У старым будынку музея працягваецца выстаўная дзейнасць. Да нас па-ранейшаму прыходзяць наведнікі. І мы стараемся, каб прамежак часу паміж закрыццём экспазіцыі ў старым музеі і адкрыццём у новым быў мінімальным.

Фота Аляксандр КЛЕШЧУКА

Курсавая розніца

«Стары свет» у фаварытах

Еўра працягвае рост адносна долара. Можна лічыць, што ЗША праігралі адну з самых важных бітваў — тактычную. Жорсткасць Еўрапейскага Цэнтрабанка, які часта прымаў непалупярныя рашэнні, дала плён.

Яшчэ больш цікавая сітуацыя з расійскім рублём. Усё новыя і новыя яго спробы выравацца з падпрэсінгу долара і еўра не прыводзяць да жаданых вынікаў. Зніжэнне, хоць і больш павольнае, не спыняецца. Днямі фінансавы аналітык Вадым Есуб выказаў думку, што РФ надрэна было б прымаць ад Беларусі расійскія рублі ў разліках за энерганосьбіты: «Але, на жаль, пазіцыя Расіі — прадавец энерганосьбіты толькі за долары».

І адносна беларускага рубля таксама наш сусед патаннеў — на 4 грашыўны адзінкі (мінус 1,4%) да 275,5. Долар падаражэў на 40 рублёў (плюс 0,4%) да 9710. Еўра таксама вырас на 170 рублёў (плюс 1,3%) да 13310. Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

У ДЗЯРЖДУМУ РАСІІ ЁНЕСЛІ ЗАКОН АБ ЗАБОРОНЕ ДЗІЦЯЧЫХ КОНКУРСАЎ ПРЫГАЖОСЦІ

Дакумент унеслі член фракцыі «Адзінай Расіі» Аляксей Жураўлёў і член фракцыі ЛДПР Сяргей Жыгараў. На іх думку, дзеці не павінны ўдзельнічаць у мерапрыемствах, звязаных з ацэнкай і дэманстрацыяй іх знешнасці. Дэпутаты прапаноўваюць занесці ў Кодэкс аб адміністрацыйных правапарушэннях папраўкі, паводле якіх за допуск дзяцей да ўдзелу ў конкурсах прыгажосці фізічных асоб будучь штрафаваныя на 4-5 тысяч расійскіх рублёў, службовых асоб — на 40-50 тысяч, а юрыдычных асоб — на суму ад 800 тысяч да мільёна рублёў. Таксама прапануецца прыпыніць дзейнасць аштрафаваных юрыдычных асоб на тэрмін да 90 сутак. Аштрафаваных іншаземцаў і асоб без грамадзянства дэпутаты маюць намер выслаць за межы РФ.

У БРЫТАНІІ ПАЛІЦЕЙСКИМ ВЫПЛАЦІЛІ 144 ТЫСЯЧЫ ФУНТАЎ КАМПЕНСАЦЫІ ЗА ПАДЗЕННІ З КРЭСЛАЎ І ЎКУСЫ НАСЯКОМЫХ

Кіраўніцтва брытанскай паліцыі ў графстве Паўднёвы Ёркшыр распарадзілася выплаціць сваім супрацоўнікам буйныя кампенсацыі за траўмы пры выкананні службовых абавязкаў. Паліцейскім кампенсавалі наступствы падзенняў з крэслаў і ўкусы насякомых. Агульная сума кампенсацыі за пяць гадоў склала 144 тысячы фунтаў стэрлінгаў. Кампенсацыі паміж паліцейскімі размяркоўваліся ў залежнасці ад таго, наколькі моцна траўмы яны атрымалі. Напрыклад, за падзенне з лесвіцы аднаму праваахоўніку выплацілі 10 тысяч фунтаў, а другому — 1,5 тысячы за траўму пальца, які зашчыміла дзяржыма службовыя машыны. Столькі ж было выплачана паліцейскаму, пацярпеламу на пасту ад укусу насякомага.

ПОЎНЫЯ ЛЮДЗІ ПАКУТУЮЦЬ АД ПРАБЛЕМ З ПАМ'ЯЦЦЮ

Найнасыць лішняй вагі звязана са зніжанай канцэнтрацыяй малекул, якая адлюстроўвае стан гіпакампта. А гэтая вобласць мозга адказвае за фарміраванне і захоўванне ўспамінаў, навучанне, кантроль эмоцый. Яшчэ яна кантралюе апетыт, пітва Zee News. Чым ніжэйшая канцэнтрацыя малекул, тым горш. Лішня вага можа прыводзіць да таго, што чалавек будзе мець дрэнную памяць, ён не будзе ў стане справіцца з эмоцыямі і, магчыма, з апетытам.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

МЕРКЕЛЬ ПАЧАЛА «ДЫПЛАМАТЫЧНЫ НАСТУП» НА УКРАЇНУ

Апошні з 234 затрыманых майданцаў быў адпушчаны Галасееўскім раённым судом Кіева. Такім чынам, пасля таго, як адно з патрабаванняў мітынгуючых было выканана, улады чакаюць ад іх кроку ў адказ — вызвалення захопленых адміністрацыйных будынкаў. Калі гэта будзе выканана, то Генпракуратура пачне закрываць крмінальныя справы.

Тым часам канцлер Германіі Ангела Меркель вырашыла правесці сустрэчу з лідарамі украінскай апазіцыі Арсением Яцнюком і Віталем Клічко, якія з лістапада мінулага года ўдзельнічаюць у антыўрадавых выступленнях. Паводле звестак нямецкага выдання Bild, якое ахрысціла сустрэчу «дыпламатычным наступам» Меркель, гутарка ўкраінскіх палітыкаў з канцлерам ФРГ адбудзецца ў аўторак, 18 лютага. Нямецкае выданне адзначае, што, пагадзіўшыся на сустрэчу, Меркель тым самым «ўпершыню адкрыта ўмешваецца» ў канфлікт ва Украіне. Да гэтага канцлер толькі праводзіла тэлефонныя перамовы з прэзідэнтам Віктарам Януковічам. У іх яна перасцерагала яго ад прымянення сілы ў дачыненні да ўдзельнікаў пратэстных акцый, але пры гэтым «павазіла сябе стрымана», нагадавае газета.

У 2013 годзе ружы займалі першае месца ў структуры імпартаў у Беларусь эрззаных кветак (54,9 працэнта). Далей ідуць хрызантэмы (23,5 працэнта) і гваздзікі (20,2 працэнта). Акрамя таго, у Беларусь увозілі ліліі (305 тыс. штук) і архідзі (49 тыс. штук).

Аўтарытэтнае міжнароднае фінансавое выданне The Banker апублікавала рэйтынг самых дарагіх банкаўскіх брэндаў у свеце The Top 500 Banking Brands. ААТ «ААБ Беларусбанк» размясціўся на 480 пазіцыі і ацэнены коштам \$159 млн.

Укладзі населенніцтва ў беларускіх рублях павялічыліся за студзень на 9,3 працэнта, склаўшы на 1 лютага Вр36,09 трлн. Дзепазіты юрыдычных асоб у нацыянальнай валюце за студзень, наадварот, знізіліся на 16,2 працэнта да Вр26,96 трлн.

КОРАТКА

Укладзі населенніцтва ў беларускіх рублях павялічыліся за студзень на 9,3 працэнта, склаўшы на 1 лютага Вр36,09 трлн. Дзепазіты юрыдычных асоб у нацыянальнай валюце за студзень, наадварот, знізіліся на 16,2 працэнта да Вр26,96 трлн.

БАРКАЛАБАЎСКІЯ ГРАМНІЦЫ

У вёсцы Баркалабава і суседніх з ёю захаваліся грамінцы звычай «браціна». Пасля набажэнства ў царкве і асвячэння свечак, прачытаўшы малітвы і абкурушыў свае хаты, жанчыны збіраюцца на невялікую бядою, на якой абавязковым рытуалам з'яўляецца выпіванне з аднаго кубка «набрыжэўшага» кеасу. Кубак пускаецца па коле і кожная з удзельніц, прыгубіўшы, гаворыць пажаданні альбо просіць Бога аб блашчаванні. Сёння баркалабаўскія жыхаркі зноў сядуцца ў хату нашай даўняй падлічцы Марыі Аляксандраўны Елінай (на фотаздымку) весці няспешную гаворку пра адвечныя каштоўнасці, прыгавяць продкаў і пуськаў па колу «браціну» — каб жылі ладна і ў годзе, дапамагалі адна адной, не цураліся, не крывадалі і не забываліся.

ПРАКАВЕТНАЕ

У вёсцы Баркалабава і суседніх з ёю захаваліся грамінцы звычай «браціна». Пасля набажэнства ў царкве і асвячэння свечак, прачытаўшы малітвы і абкурушыў свае хаты, жанчыны збіраюцца на невялікую бядою, на якой абавязковым рытуалам з'яўляецца выпіванне з аднаго кубка «набрыжэўшага» кеасу. Кубак пускаецца па коле і кожная з удзельніц, прыгубіўшы, гаворыць пажаданні альбо просіць Бога аб блашчаванні. Сёння баркалабаўскія жыхаркі зноў сядуцца ў хату нашай даўняй падлічцы Марыі Аляксандраўны Елінай (на фотаздымку) весці няспешную гаворку пра адвечныя каштоўнасці, прыгавяць продкаў і пуськаў па колу «браціну» — каб жылі ладна і ў годзе, дапамагалі адна адной, не цураліся, не крывадалі і не забываліся.

НА АСНОВЕ ЎЗАЕМАПАВАГІ

Парламенцкая дэлегацыя Беларусі на чале са старшынёй Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы, намеснікам кіраўніка дэлегацыі Нацыянальнага сходу Беларусі ў ПА АБСЕ Уладзімірам Сянько з 13 па 14 лютага бярэ ўдзел у XIII зімовым пасяджэнні Парламенцкай асамблеі Аргізацыі па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе (ПА АБСЕ) у Вене.

У мерапрыемстве ўдзельнічаюць каля 260 дэпутатаў з парламентаў 54 дзяржаў — членаў АБСЕ. У складзе Беларускай парламенцкай дэлегацыі таксама знаходзіцца член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па міжнародных справах, член дэлегацыі Нацыянальнага сходу Беларусі ў ПА АБСЕ Валяціна Лявоненка.

13 лютага беларускія парламентарыі прынялі ўдзел у сумесным пасяджэнні трох агульных камітэтаў ПА АБСЕ — па палітычных пытаннях і бяспецы, па эканамічных пытаннях, навуцы, тэхналогіі і навакольнам асяроддзі, па дэмакратыі, правах чалавека і гуманітарных пытаннях, а таксама ў пасяджэннях кожнага з камітэтаў. Сярод асноўных пытанняў парадку дня агульных камітэтаў ПА АБСЕ — аспекты парламенцкага кантролю за ўзброенымі сіламі і сіламі бяспекі, супрацоўніцтва ў кіраванні воднымі рэсурсамі ў рэгіёне АБСЕ.

Уладзімір Сянько падчас спецыяльных дэбатаў па пытанні вяршэнства закону ў рэгіёне АБСЕ, арганізаваных у рамках пасяджэння трыцяга агульнага камітэта, адзначыў назменную прыхільнасць Беларусі да развіцця заснаванага на раўнапраўі і ўзаемнай павазе канструктыўнага ўзаемадзеяння з АБСЕ і яе інстытутамі. Сенатар звярнуў увагу на важнасць паступальнага, эвалюцыйнага развіцця дэмакратыі ў краінах АБСЕ і кантрпрадукцыйных дзеянняў, накіраваных на штучнае паскарэнне працэсаў дэмакратычнага развіцця. Ён крытычна ацаніў ангажыраванасць Агульнага камітэта ПА АБСЕ па дэмакратыі, правах чалавека і гуманітарных пытаннях і яго прадзятая адносіны да развіцця сітуацыі ў Беларусі.

■ Сітуацыя

НАШ НЕНАЗОЙЛІВЫ ПРЫДАРОЖНЫ СЭРВІС...

Аб'ектаў прыдарожнага сэрвісу на Гродзеншчыне быццам і няма, аднак далёка не ўсе з іх адпавядаюць сучасным патрабаванням. Больш за тое, шэраг аб'ектаў з'яўляецца прыдарожным... толькі на паперы.

З 70 крам, аднесеных да аб'ектаў прыдарожнага сэрвісу, 30 размешчаны ў населеных пунктах, паведамляе Камітэт дзяржаўнага кантролю Гродзенскай вобласці. Прычым так і не ўдалося вызначыць крытэрыі, па якім гэтыя аб'екты сталі прыдарожнымі. Рэжым іх работы і таварны асартымент нічым не адрозніваюцца ад звычайных гандлёвых пунктаў па аслугоўванні мясцовых жыхароў. А тавараў «першай неабходнасці» для аўтаамабіляў там не прадаюць.

Аб'ектаў прыдарожнага сэрвісу з усім комплексам паслуг (АЗС, станцыя тэхнічнага аслугоўвання, мыўка, гасцінцы, пункты грамадскага харчавання і сувязі) практычна няма. 12 пунктаў тэхнааслугоўвання фактычна з'яўляюцца шынамантажнымі майстэрнямі, што працуюць у абмежаваным рэжыме. Пункты

медыцынскай дапамогі на аўтадарогах Гродзеншчыны адсутнічаюць. На некаторых трасах на працягу 30-50 кіламетраў не сустрачэнні ніводнай грамадскай прыбыральні. А тэя, што ёсць, знаходзяцца, за рэдкім выключэннем, у антысанітарным стане.

Пры гэтым, адзначаюць у Камітэце дзяржаўнага кантролю, жаданне інвеставаць у прыдарожны сэрвіс натыкаецца на пэўныя перашкоды. Напрыклад, у Лідскім раёне для будаўніцтва такога аб'екта (гасцінчыны комплекс з ахунай стаянкай) у лістападзе 2010 года было зарэгістравана ТАА «Саят» з удзелам расійскіх і беларускіх грамадзян. Меркавалася, што аб'ём інвестыцый (іх уласных сродкаў) на рэалізацыю гэтага праекта складзе каля 3 мільёнаў долараў. Але... Першапачаткова планавалася пабудаваць аб'ект побач з АЗС каля вёскі Кянці, але гэты ўчастак не быў зацверджаны аблвыканкама. Узамен інвестарам прапанавалі ўчастак на 157-м кіламетры аўтадарогі Мінск—Гродна: у лесе, на няўдобыч, далёкавата ад прыдарожнай

паласы. Выдзеленне гэтага ўчастка ўзгаднілі толькі праз 4 месяцы пасля падачы інвестарам заявы. Аднак у ходзе праектавання выявіліся, што яго нельга выкарыстаць па прызначэнні, і таму патрабуецца перанос аб'екта на 60 метраў.

У 2011 годзе ТАА «Саят» распрацавала праект будаўніцтва аб'екта і накіравала яго прадрпріемству «Дзяржбудэкспертыза» па Гродзенскай вобласці па пазаведамасную экспертызу. Экспертнае заключэнне выдалі толькі ў красавіку 2012 года. Прычынай прамаўджання стала адмова ва ўзгадненні праекта абласной дзяржаўтаінспекцыі — яна запатрабавала ўстанавіць камеры відэаназірання і інфармацыйнае панно з рэкламай на тэму бяспекі руху. У выніку ТАА «Саят» летас адмовілася ад рэалізацыі гэтага праекта без кампенсацыі больш чым 500 мільёнаў рублёў панесеных затрат.

Барыс ПРАКОПЧЫК

ТЭХРЭГЛАМЕНТАМ НЕ ХАПАЕ ГАЛАСОЎ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ І БІЗНЕСУ

А прамысловасць павінна ствараць выпрабавальныя лабараторыі для новай прадукцыі

Такія ідэі былі агучаны на калегіі Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі Беларусі. Акрамя гэтага, прыцягнула да сябе ўвагу праблема якасці айчынай прадукцыі.

Няма агульнай пазіцыі

Сёлета плануецца распрацаваць 19 тэхнічных Мытнага саюза (з 1 з замцаваных па Беларусію). Нягледзячы на тое, што ў працэс распрацоўкі гэтых дакументаў уцягнуты практычна ўсе міністэрствы і ведамствы рэспублікі, старшыню Дзяржстандарта Віктара Назаранку выклікае неадпаведнасць якасці прадукцыі краіны ў цэлым. «Па многіх рэгламентах яна не адпавядае, з рознымі пунктамі гледжання, рознымі пазіцыямі і падыходамі», — падкрэсліў ён. Таму кіраўнік ведамства нагадуў прадстаўнікам міністэрстваў, якія адказваюць за кансалідаваную пазіцыю, што іх задача (разам з камітэтам) — «прадставіць ура-

ду агульную пазіцыю краіны і адстойваць яе». На думку Віктара Назаранкі, разам з міністэрствамі актыўнай пры распрацоўцы тэхнічных рэгламентаў павінна быць і пазіцыя бізнесу. Прычым меркаванні павінны гучаць у працэсе прапрацоўкі дакументаў, бо пасля іх прыняцця ўнесці нейкія змены ўжо практычна немагчыма.

Старшыня Дзяржстандарта зноў адзначыў пасіўнасць прамысловасці па ўдзеле ў міжнародных тэхнічных камітэтах па стандартызацыі. У сувязі з гэтым выклікае надзею Віктар Назаранка ўладзяць надзею Віктар Назаранка ўладзяць надзею Генеральнай асамблеі Міжнароднай электратэхнічнай камісіі, якая пройдзе ў Мінску ў кастрычніку 2015 года.

Ёсць прадукт — павінна быць лабараторыя

Першы віцэ-прэм'ер Уладзімір Самашка падтрымаў пазіцыю Віктара Назаранкі аб неабходнасці развіцця выпра-

бавальнага комплексу. Паводле слоў намесніка прэм'ер-міністра, яшчэ некалькі гадоў таму прымалася вялікая колькасць тэхнічных рэгламентаў Мытнага саюза ў даволі сціслыя тэрміны, у выніку чаго часу ўдавацца ў дэталі, падрабязна вывучаць тонкасці дакументаў не было. «Урэшце гэты рэгламент прымаўся, а калі надыходзіў тэрмін яго укаранення, раптам высветлялася, што мы не гатовы: няма выпрабавальнай базы, не атэставаны лабараторыі, не гатовы тэхналогіі і гэтак далей», — растлумачыў Уладзімір Самашка. Акрамя таго, Віктар Назаранка лічыць, што «прамысловасць, асвойваючы новыя віды прадукцыі, павінна ствараць выпрабавальныя лабараторыі».

Слабая якасць

Як адзначыў першы віцэ-прэм'ер, сёння можна канстатаваць, што практычна ўсе прадпрыемствы краіны ахоплены сістэмай якасці — атэставаны ў тым ці іншым стандарце ІСО. «Фармаль-

на мы кажам, што скончылі гэтую справу і выступаем гарантыямі якасці, аднак я павінен адзначыць, што ў апошнія два гады (асабліва ў канцы мінулага — пачатку гэтага года) было досыць рэзкае зніжэнне якасці нашай прадукцыі», — заявіў Уладзімір Сямашка. На яго думку, мы аказаліся неканкурэнтаздольнымі ў крызіснай сітуацыі, калі назіраецца ўсеагульная рэцэсія па кошыце. Прадпрыемствы перагаржаны велізарнай падатковай нагруквай адносна іншых сектараў эканомікі і іншых краін, перакрываючым субсідаваннем па энергетыцы. «З такімі высокімі трыфамі ў Еўропе можна назваць толькі адну-дзве краіны. Акрамя таго, прадпрыемствы перагаржаны велізарнай крэдытнай нагруквай (са стаўкамі пад 50-60%), сацыяльнай нагруквай». І ў гэтым крызісе «мы не змаглі трохі ніжэй апусціцца па кошыце (гітаральна на 5-10%), і тавар спыніўся. Сітуацыя яшчэ пагаршаецца не самай лёгкай якасцю».

**Падрыхтаваў
Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.**

ДЫСЕРТАЦЫЯ — НЕ РЭФЕРАТ

...а складаць кілаграмы з метрамі будучым дактарам навук павінна быць сорамна

У 2013 годзе вучоная ступень доктара навук была прысвоена Вышэйшай атэстацыйнай камісіі (ВАК) 39 саіскальнікам і 512 саіскальніцаў сталі кандыдатамі навук. 49 саіскальнікаў атрымалі званне прафесара.

Што тычыцца ўзросту саіскальнікаў, то дактары навук у нас за мінулы год «пасталелі», — паведаміў журналістам старшыня Вышэйшай атэстацыйнай камісіі Анатоль Афанасьев. — Так, сярэдні ўзрост саіскальнікаў, якім была прысуджана вучоная ступень доктара навук, склаў 53,7 года. У 2012 годзе гэты паказчык склаў 49,9 года. А вось сярэдні ўзрост саіскальнікаў вучонай ступені кандыдата навук практычна не змяніўся — 34,1 года.

Як і ў папярэдняй гады, найбольшая колькасць дысертаций з прысуджэннем аўтарам вучонай ступені выконвалася па тэхнічных і медыцынскіх навуках (па 100 дысертаций). Далей ідуць фізіка-матэматычныя навукі (47 дысертаций) і біялагічныя (45 дысертаций).

А вось доля не зацверджаных ВАК АМ у 2013 годзе работ крэды ўзрасла ў параўнанні з 2012 годам (з 8,3 да 8,8%). З агульнай колькасці дысертаций, якія атрымалі ў ВАК адмоўную ацэнку, 13,2% складаюць дысертаций па педагагічных і тэхнічных навуках.

Па словах Анатолія Афанасьева, прычыны адхілення работ самія розныя. Дысертацийныя школы ствараюць з дзех бакоў. Па-першае, па іх навуковаму складніку; у прыватнасці, эксперты ацэньваюць, што саіскальнік здзейсніў у навуцы новае (актуальнасць тэматыкі) і на колькі вліклі яго ўнёсак. Абавязкова ацэньваюцца і ўзровень кваліфікацыі саіскальніка.

Часта ў работах, асабліва гэта тычыцца гуманітарных навук, адсутнічае навуковы складнік, яны носяць пераважна рэфэратыў-

ны характар. Але шмат работ адхіляецца па прычыне нізкай матэматычнай культуры саіскальнікаў вучонай ступені, — падкрэсліў старшыня Вышэйшай атэстацыйнай камісіі. — На жаль, даводзіцца канстатаваць, што саіскальнікі, якія прайшлі магiстратуру, аспірантуру і дактарантуру, дапускаюць памылкі, за якія ў школе не атрымалі б стаючому адзнаку. Складаюць метры з кілаграмамі і сцвярджаюць, што ўсё робіць правільна.

Падзённое матэматычнай культуры — агульная бяда для ўсіх краін. У Маскоўскай дзяржаўнай тэхнічнай універсітэце імя Баўмана прызначаюць, што чытаюць першакурснікам школьны курс фізікі і матэматыкі. Між іншым, гэта вядучая тэхнічная ВНУ не толькі Расіі, але і свету. Ёсць чатыры фундаментальныя дысцыпліны — матэматыка, фізіка, хімія і біялогія, на якіх грунтуюцца ўсе іншыя навукі. Але моладзь у гэтыя сферы іці не хоча: ні ў нас, ні ў Расіі, ні ў ЗША. І вядучыя навуковыя школы ствараюць з-за адсутнасці прытоку моладзі. Але ў ЗША гэта праблема вырашаецца ўкладаннем у навуку грошай.

Як значнаы Анатоль Афанасьев, за 21 год дзейнасці ВАК у педагагіцы былі абаронена каля 600 дысертаций: «Але што нарэальна адбылося ў педагагіцы? Напрыклад, была абаронена добрая работа на тэму, як выкладаць у школе матэматыку. Але з матэматыкай выспіскі ўсё роўна «не сцябуюць»... Беларускае школа то пераходзіла на дваццацігадоку, то зноў вярталася да адзінаццацігадовага тэрміну навучання, але ніхто з навукоўцаў не прысягаў сваю ўвагу рэфармаванню школы. Чаму ніхто не даследвае магчымыя наступствы далучэння вышэйшай школы да Балонскага працэсу? Любыя міжнародныя пагадненні накладваюць пэўныя абмежаванні і абавязкі. Дык чаму загадзя не

прааналізаваць, што мы страцілі і што мы набудзем?»

Не могуць прыгадаць у Вышэйшай атэстацыйнай камісіі і навуковых прац, прысвечаных укараненню ў школе профільнага навучання. Быць ці не быць профільнаму навучанню, вырашаюць палітыкі, а не прафесіяналы. А гэта значыць, што прымаюцца рашэнні, якія не абаліраюцца на навуковы аналіз тых ці іншых працэсаў

— Нас часта абінававаюць у тым, што камісія «закручвае гайкі», шмат адхіляе работ па педагагічных навуках. Але, паверце, мы заўсёды беражліва ставімся да такіх дысертаций, імкнёмся убачыць і не прапусціць тое новае, што прапаноўвае аўтары, — падкрэслівае намеснік старшыні ВАК Александр ДАНИЛАЎ. — Ёсць не толькі агульная педагагіка, але і педагагіка спорту, карэкцыйная педагагіка, педагагіка выкладання асобных дысцыплін... І нам вельмі важна, каб у кожнай з гэтых сфер былі свае лідары. Але, напэўна, гэта асабліва нашча гэтае: ярка выражаныя лідары на ўзроўні дактароў навук у педагагіцы няма. Лічу, што педагагічная навука павінна быць нацэлена на вырашэнне канкрэтных педагагічных задач.

З іншых вынікаў работ ВАК за 2013 год хацелася б засяродзіць увагу на наступнай лічбе. Летас дыпломы аб вучоных ступенях атрымалі ў Беларусі 46 замежных грамадзян з 11 краін: Расіі, Лівіі, Ірака, Кітая, Ірану, Анголы, В'етнама, Ізраіля, Нігерыі, Нідэрландаў і Украіны. А ў 2012 годзе ў Беларусь абараніліся 25 замежнікаў. Тром грамадзянам Беларусі, якія абаранілі свае работы за мяжой, па выніках пераатэстацыі летас была прысуджана ступень кандыдата навук.

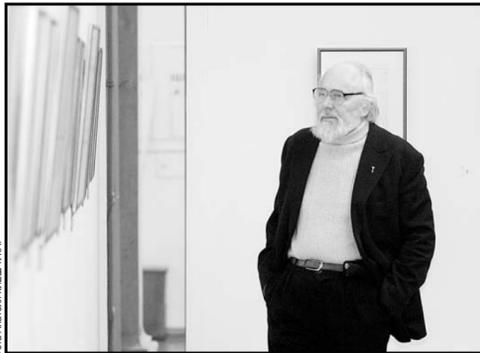
Надзея НІКАЛАЕВА.

■ Дзеля памяці

ЁН «ІМКНУЎСЯ НІЧЫМ НЕ ПАКРЫЎДЗІЦЬ ЖЫЦЦЁ»

Народны мастак Гаўрыла Вашчанка пражыў 85 гадоў

Такія словы ён аднойчы сказаў у інтэрв'ю «Звяздзе» пра свой творчы лас. Гэта было на пачатку 1990-х гадоў, калі беларускі мастак Гаўрыла Харытонавіч Вашчанка быў прызнаны «Чалавекам года» Міжнародным біяграфічным цэнтрам Кембрыджа, а трохі пазней — і «Чалавекам XX стагоддзя». Але тое, што Вашчанка — асоба ў мастацтве, было зразумела і без замежных арганізацый.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка выказаў спачуванні родным і калегам народнага мастака Беларусі Гаўрылы Вашчанкі ў сувязі з яго смерцю. «Адна з найвялікшых постацяў у беларускім жывапісе ХХ стагоддзя, Гаўрыла Вашчанка пакінуў яркі след у айчынай культуры. Напісаны ім палотны, напоўнены глыбокім філасофскім зместам і пранікнёна-лірычным поглядам на свет, сталі сапраўдным мастацкім летанісам Беларусі. Сваім вялікім талентам і плённай працай на карысць радзімы Гаўрыла Харытонавіч заваяваў павагу і прызнанне тысяч людзей», — гаворыцца ў спачуванні. Аляксандр Лукашэнка выказаў упэўненасць, што традыцыі, закладзеныя Гаўрылам Вашчанкам, знойдуць свой працяг у творчасці яго вучняў і новых пакаленняў беларускіх мастакоў, для якіх жыццё і асоба Майстра будуць прыкладам самаададнага служэння любімай справе.

Гаўрыла Вашчанка — адна з выключных асоб для беларускай культуры: стваральнік і шматгадовы выкладчык кафедр манументальна-дэкаратыўнага мастацтва ў Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў. Ён сам выдатна працаваў з вялікімі памерамі. Напрыклад, стварыў вітражы для Чырвонага касцёла і сталічнага кінаатэатра «Масква». Ці ўсе яшчэ пано «Асветнікі» ў Доме настаўніка — маштабны твор, у якім аўтар распаўваў пра тых, хто ў розныя стагоддзі вызначаў узровень беларускай культуры. Адметна, што стваралася праца ў 70-я гады мінулага стагоддзя, задоўга да таго, калі была сфармуляваная ідэя беларускага культурнага адраджэння. Але доўгі творцы, як правіла, маюць нейкае прадчуванне падзей і ідэй, важных для народа, дзеля якіх яны працуюць.

Вашчанка працаваў дзеля Беларусі — руліва і шчыра. Ён адлюстроўваў свой час — праўдзіва і прафесійна.

Нездарма ж на буіных выставах у савецкі час яго творы былі адзначаны неаднойчы — было тое, што іх вылучала. А ў 1975-м на ВДНГ СССР беларускі мастак атрымаў нават залаты медаль. Усё сышлося ў карціне «Маё Палессе» — пацучці і майстэрства. Проста ў той час, калі ў модзе былі гучныя лозунгі, Вашчанка пра лобую да радзімы гаварыў пазычна праз жывапіс. Хоць ён мог быць і іншым у творчасці — калі ствараў «Грунальдскую бітву» ці «Чарнобыльскі рэкіем», напрыклад.

Цікава, што народным мастаком СССР Гаўрыла Вашчанка стаў раней, чым народным мастаком БССР. Але яго працы адначаслі Дзяржаўнай прэміяй рэспублікі ў 1984 годзе. Мастак ствараў шмат і стаў адным з тых беларускіх творцаў, хто фактычна перадаў свае творы ў дар людзям: вялікая частка таго, што створана за жыццё, захаваецца ў Карцічнай галерэі Г.Х. Вашчанкі ў Гомелі, на яго любімым Палессі.

Творчы калектыв рэдакцыі «Звязды» выказвае спачуванне родным, блізкім, сябрам мастака.

РВУ «Выдавецкі дом «Звязда» выказвае глыбокае спачуванне старшын праўлення ЗАТ «Другі нацыянальны тэлеканал» Рыгору Леанідавічу Кісялю ў сувязі з напатакчым яго вялікім горам — смерцю БАЦЬКІ.

ИЗВЕЩЕНИЕ
Общество с дополнительной ответственностью
«Стройтехоснова»
ДОВОДИТ ДО СВЕДЕНИЯ ЗАИНТЕРЕСОВАННЫХ ЛИЦ
О СТРОИТЕЛЬСТВЕ ЖИЛЬНЫХ ПОМЕЩЕНИЙ
объекта «40-квартирный жилой дом по ул. Шульги
в г. Фаниполь, Дзержинского района ОДЮ «Стройтехоснова»,
жилой дом № 1 по плану»

Общество с дополнительной ответственностью «Стройтехоснова», зарегистрированное решением Минского городского исполнительного комитета от 18 декабря 2002 г. в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 190409576, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Платонова, д. 15, оф. 45, Почтовый адрес застройщика: г. Минск, ул. Платонова, д. 15, оф. 45, тел./факс: (017)293-05-47.

Объект долевого строительства – 2-подъездный блочный 5-этажный многоквартирный жилой дом не повышенной комфортности №1 по генплану с административно-офисными помещениями в цокольном этаже.

Срок сдачи 2 квартал 2014 г.

Стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых помещений №№ 23, 18, 39 (2-комнатные площадью 59,02 м²) без учета выполнения внутренних отделочных работ в текущих ценах составляет – 1100 долл. США по курсу НБ РБ.

№14 (2-комнатные площадью 59,02 м²) без учета выполнения внутренних отделочных работ в текущих ценах составляет – 1125 долл. США по курсу НБ РБ.

Стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых помещений №№ 3, 15, 22, 34 (1-комнатные площадью 42,24 м²) и №№ 6, 16, 33 (площадью 44,84 м²) без учета выполнения внутренних отделочных работ в текущих ценах составляет – 1150 долл. США по курсу НБ РБ.

Стоимость 1 м² общей площади квартир, которые предлагаются на настоящий момент к реализации, при 100% оплате в течение 20 банковских дней с момента регистрации договора в Дзержинском районном исполнительном комитете Минской области, снижается на сумму, эквивалентную 25 долл. США по курсу НБ РБ.

Информация по объекту долевого строительства и условиям заключения договоров можно получить в ООО «Час-Пик», г. Минск, улица Богдановича, 124-4Н, тел.: (017)287-69-60, (029)684-02-02.

Открытое акционерное общество
«Дорожно-строительный трест № 5»
(г. Минск, ул. Широкая, 26)
ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 20 марта 2014 года в 11 часов 00 минут
ОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ
по адресу: г. Минск, ул. Широкая, 26 (актовый зал).
Форма проведения собрания: очная.

Повестка дня:

- Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2013 году и основных направлениях развития Общества в 2014 году.
- Отчет о работе наблюдательного совета в 2013 году.
- Отчет ревизионной комиссии о результатах проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2013 год.
- Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках Общества за 2013 год.
- О распределении чистой прибыли, объявлении и выплате дивидендов по результатам деятельности Общества за 2013 год.
- Утверждение направлений распределения и использования чистой прибыли Общества на 2014 год и I квартал 2015 года.
- Об избрании членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии Общества.
- Об определении размера вознаграждений и компенсации расходов членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии Общества за исполнение ими своих обязанностей.
- Об утверждении новой редакции Устава Общества.

С материалами собрания можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Широкая, 26, отдел механизации и энергетик, по рабочим дням с 11 марта 2014 года по 19 марта 2014 года с 8.00 до 17.00 (понедельник-четверг) и с 8.00 до 15.45 (пятница), либо 20 марта 2014 года по месту проведения собрания, тел. для справок (017) 281 24 27.

Регистрация акционеров (их представителей), прибывших на собрание: 20 марта 2014 года с 09.30 до 10.45 по месту проведения собрания. При себе иметь паспорт, представителю акционера иметь паспорт и доверенность акционера или договор.

УНП 10021908 *Наблюдательный совет ОАО «ДСТ № 5».*

РЕСПУБЛИКАНСКИЙ СПИСОК ЭКСТРЕМИСТИЧЕСКИХ МАТЕРИАЛІАЎ		
Від інфармацыйнай прадукцыі	Назва, аўтар, вытворца інфармацыйнай прадукцыі	Назва суда, які вынес рашэнне, і дата ўваходжання ў сілу рашэння суда
CD-R дыскі	«Урок Беларускае мовы»; «Канцэрт «Салідарныя зь Беларусьсю» на Рынкавай плошчы Новага Горада ў Варшаве 12 сакавіка 2006»; «MEGAUS MEG 16753» (канфіскаваны ў гр-на Буркова Аляксандра Уладзіміравіча)	Рашэнне суда Кастрычніцкага раёна г. Гродна ад 4 верасня 2008 года, увайшло ў законную сілу 16 верасня 2008 года
Кніжныя выданні	«Нет плохих народов», Минск, ЗАТ «Православная инициатива», 2007 г., 127 с.; протаіерэй Алег Чакрыгін «Читая Евангелие. Размышления на евангельские чтения. Кто мы: христиане или иудеи?», Минск, ЗАТ «Православная инициатива», 2005 г., 95 с. (7-е выданне); Ярчак В.М. «Слово и Дело Ивана Грозного», Минск, ФУА Инфарм., 2005 г. 704 с.; «Россия, пробудись. В защиту Отечества» складальнік ігумен Сімяон, Масква, «Империум-Пресс», 2005 г., 384 с.; Платонаў А.А. «Тайное мировое правительство», серыя «Заговор против России», Масква, «Алгоритм», 2006 г.; Платонаў А.А. «Загадка Сионских протоколов», серыя «Заговор против России», Масква, «Алгоритм», 2006 г.; Платонаў А.А. «Русское сопротивление», серыя «Война с антихристом», Масква, «Алгоритм», 2006 г.; Платонаў А.А. «Война с внутренним врагом», серыя «Заговор против России», Масква, «Алгоритм», 2006 г.; Барыс Міронаў «Иго иудейское», Масква, «Алгоритм», 2007 г.; Мікалай Жавахай «Еврейская революция», серыя «Проект Олега Платонова «Русское сопротивление», Масква, «Алгоритм», 2006 г.; «Убиение Андрея Киевского. Дело Бейлиса — «смотры сил», Минск, «Русская идея», 2006 г. Філімонаў В.П. «Время суда», Минск, ЗАТ «Христианская инициатива», у 2-х тамах, 2007 г.; «Исследование Холостая. Глобальное видение. Материалы международной Тегеранской конференции», Масква, «Алгоритм», 2007 г., 272 с.	Рашэнне суда Савецкага раёна г. Мінска ад 19 снежня 2008 года, увайшло ў законную сілу 26 лютага 2009 года
Кніжнае выданне	«Приговор убивающим Россию», Барыс Міронаў, Минск, ЗАТ «Православная инициатива», 2005 г.	Рашэнне суда Маскоўскага раёна г. Брэста ад 8 ліпеня 2009 года
Кніжнае выданне	«Особое мнение, или Обращение христианки», Алена Гнауц, Брэст, 2011 г.	Рашэнне суда Брэсцкага раёна Брэсцкай вобласці ад 16 лістапада 2011 года, увайшло ў законную сілу 27 лістапада 2011 года
Друкаванае выданне	«Прэс-фота Беларусі 2011» выдавец: ІП Логвінай, надрукавана: Тагаropolis, Каўнас, Літва, 159 с.	Рашэнне суда Ашмянскага раёна Гродзенскай вобласці ад 18 красавіка 2013 года, увайшло ў законную сілу 24 чэрвеня 2013 года
Кніжнае выданне	«Велес — бог руссов». Невядомая гісторыя рускага народа / А.І. Бялоў. — 4-е выд. — М.: «Амрита», 2012 г. - 272 с.	Рашэнне суда Маскоўскага раёна г. Брэста ад 10 студзеня 2014 года, увайшло ў законную сілу 21 студзеня 2014 года.

Дабрачынасць

Зрабіце свет прыгожым...

Мы хутка прывыкаем да добрага. А вось адвыкаць... Знаёмая жанчына-інвалід расказвала, як аднойчы не змагла аформіць падпіску. А потым праз акно глядзела ўслед пашталёну, які праходзіў міма яе хаты: ёй здавалася, што гэтак жа міма ідзе жыццё. Наша таварыства інвалідаў напрыканцы мінулага года не мела магчымасцяў дапамагчы сваім падпалечным у падпіску на перыядычныя выданні. Таму праз раённую газету і радыё я звярнулася да людзей з просьбай пералічыць на адпаведны рахунак па 50 тысяч рублёў. Сума як быццам пасіўная, але ўпэўненасці ў поспеху справы ў мяне не было. Песімізму дадалі знаёмыя. Казалі, што заробкі малыя, цэны высокія, што грошы цяпер — галоўнае «з мастацтваў»... Але ж я ўзгадала крылатка: «Дзіця не плача — маці не разумее; думала, быць не можа, каб ніхто не адгукнуўся».

І як жа была ўсцешана, калі ў Дзень інвалідаў на лесвіцы раённай бібліятэкі зусім незнамая жанчына спыталася, каму можна адрэзаць тры 50 тысяч. Тут жа быў «прызначаны» касір і, на ішчасце, без працы не застаўся...

Пагадзуся, што дапамагачы — у чым бы ні было — «пяніцям, гультаям ды аббококам сапраўды не мае сэнсу — няхай ідуць працаваць. А вось інваліды з дзяцінства, ці інваліды-калясачнікі, чалавеку з жорстка хвароба альбо няшчасны выпадак прыкавалі да ложка, паспрыяць варта. Хоць бы таму, што жыццё непрадказальнае і ніхто не ведае, што стане заўтра з табою... Прааналізавалішы кароткі спіс дабрачынікаў, я убачыла сярод іх знаёмыя прозвішчы: адгукнуліся на чужую бяду тыя, хто сам не раз і не два перажыў яе, зведаў цяжар страт і адзіноцтва...

Бацька Марыі Міхайлаўны Баранавай (да слова, інваліда другой групы) памёр ад туберкулёзу. У матулі засталася чацвёрка малых і няйка дапа-

могі. Таму Марыя — яшчэ дзяцючым — пайшла на свайнаферму. Там за добрую працу ёй далі падарунак — свінку. Расказвала, як несла яе дадому, як марыла, што падагдуе, дачакаюцца прыгледу і разбагацеюць... Але ў маці не хапіла трох кілаграмаў мяса, каб здаць абавязковы падатак. Таму, як дзеці ні плакалі, як ні прасілі пачакаць, тую свінку ў іх забралі. Яна потым прывяла аж 13 парасят, але ж не тым, хто дагледзяў... Са скаргай на гэта дзяцючым пайшла ў райвыканкам. Таго служакі, што пакрыўдзіў сям'ю, знялі з пасады галоўнага па нарыхтоўках, але ж ім ад гэтага лягчай не стала: свінку не вярнулі...

Шмат прыйшлося перажыць і Ніне Івануіне Шкатуле. Адна з субот наляздаліні Вялікадня 1943 года стала для яе сям'і па-сапраўднаму крывавай. Каб адабраць хлеб, які маці спякла да свята, тры ўзброеныя банды арасстралілі яе, а потым бабуню...

Адчуць чужы боль і адгукнуцца на яго вывясілі іншыя жанчыны, у жыцці якіх былі свае цяжкія бар'еры. Марыя Міхайлаўна Шмарлоўская і Святлана Мікалаеўна Саскавец некалі пакінулі родныя мясціны, але ж, хапіўшы гора, стаіўшы мужоў, вярнуліся дамоў.

А вось Лілія Рыгораўна Казырка свой высокі аўтарытэт як настаўніца, як чалавек нахлыла на радзіме...

Іншымі словамі, свае грошы на падпіску для інвалідаў ахвяравалі многія. Наша таварыства ўдзячна і вядомай прадпрыемальніцы Надзеі Паўлаўне Мельнік, якая падтрымлівае ўсе акцыі таварыства, і Тамары Мікалаеўне Круталевіч, якая пры бібліятэцы адкрыла лаўку спецыяльных тавараў.

А ўсё дзела таго, каб людзі, якія па розных прычынах трапілі ў бяду, не адчувалі сабе пакінутымі. І каб пашталёны, па магчымасці, не праходзіў міма іх хаты.

Ніна БУРКО, старшыня Бярэзінскага раённага таварыства інвалідаў

ДЛЯ ЗВАРОТАЎ

ДЛЯ ЗВАРОТАЎ

ДЛЯ ЗВАРОТАЎ

ДЛЯ ЗВАРОТАЎ

Жыццё ў радасць

Днямі ўдзельнікі праекта «Інстытут тэрэга ўзросту» адсвяткавалі свой выпускны. Студэнты паспяхова здалі экзамен і сабраліся ў Доме Масквы, каб атрымаць дыпломы.

Ідэя, якая ўзнікла ў выглядзе стварэння камп'ютарнага клуба для пенсіянераў, перарасла ў вялікі праект «Sevību use ūzrostu pakornija», які быў падтрыманы кампаніяй «МТС» і Фондам ААН у галіне народнаасельніцтва (ЮНФПА). Удзел у ім узялі 300 пенсіянераў. Заняткі праходзілі на базе тэрытарыяльных цэнтраў Першамайскага, Кастрычніцкага, Фрунзенскага і Цэнтральнага раёнаў сталіцы.

«Цяпер пажылыя людзі без страху гавораць слова «assoupit», тым самым даказваючы, што могуць размаўляць з моладдзю на адной мове, — адзначыла Таццяна Пранько, выканаўца абавязка каардынатара праграм ЮНФПА. — Праз інтэрнэт людзі сталага веку без праблем могуць заказаць талон да доктара, паглядзець расклад транспарту, парамаўляць з роднымі праз Тэле, спамаваць любімую музыку».

«Калі я пайшоў на гэтыя курсы, то думаў, што буду там самым адсталым, але ўсё склалася далёка не так! — падзяляўся сваімі ўражанымі ад вучобы студэнт-актывіст Мікалай Мікалаевіч Маркевіч.

— Увогуле я зразумеў, што камп'ютар і інтэрнэт прымушаюць чалавека думаць і дзейнічаць. Але не трэба «кляваць» на рэкламу! Такое папярэджанне моладзі выказаў былы 83-гадовы інжынер. Між іншым, сярэдні ўзрост слухачоў праекта склаў 67 гадоў, а самаму старэйшаму выпускніку — 87 гадоў!

Увогуле праект быў прызнаны паспяховым. Адзіны недахоп, адзначаны арганізатарамі і валанцёрамі, заклучаўся ў тым, што пры фарміраванні груп не былі ўлічаны рознаўзроўневыя веды студэнтаў. У будучыні плануецца ствараць асобныя групы з тымі пенсіянерамі, якія будуць вывучаць камп'ютар з нуля, і з тымі, хто ўжо нешта ўмее.

Выпускны баль людзей «залатога веку» мала чым адрозніваўся ад студэцкага: вялікая зала, накрытыя сталы і святочнае адзенне на галоўных віноўнікаў свята. На мерапрыемстве падводзіліся вынікі чатырохмесячнай работы, узгадваліся першыя крокі студэнтаў у навучанні. На відаз, што было прапанавана ўвазе глядачоў, выпускнікі з задавальненнем пазнавалі сябе і сваіх аднагрупнікаў. А перад атрыманнем дыпламаў студэнты-пенсіянеры праз Skype звязаліся з такімі ж студэнтамі з расійскага Обнінска і атрымалі ад іх віншаванні. Дыпломы ўсім выпускнікам выдалі чырвонія.

НАВУЧЫЎСЯ САМ — ДАПАМАЖЫ ІНШАМУ

Ужо з 24 лютага на факультэце будзе праводзіцца другі набор студэнтаў. Таццяна Пранько расказала, што прынята ўжо 100 зааў ад валанцёраў, а ў студэнты плануецца залічыць каля 500 пенсіянераў.

Ці плакалі студэнты, калі чакалі хуткага расстання? Не, не плакалі, бо цяпер сярод валанцёраў будзе не толькі моладзь, але і былыя слухачы курса. Выпускнікі высту-

пілі з прапаванай навучаць камп'ютарнай грамаце сваіх знаёмых, якія па нейкіх прычынах не змогуць наведаць заняткі ў цэнтрах. Мікалай Маркевіч выказаўся ад імя ўсіх выпускнікоў: «Мы будзем прыходзіць на дом і знаёміць з камп'ютарам тых, хто сёння сядзіць на лавачцы».

Вікторыя ЧАПЛЕВА

Бацькі і дзеці

«І ТОЛЬКІ ЯЕ НЕ ХАПАЕ...»

Нама, відаць, такога пісьменніка ці паэта, які б не пісаў пра кама. Мой брат, Міхась Рудкоўскі, не выключэны.

Міша (светлай памяці!) вельмі любіў матулю, а яна — яго. Можа, таму, што нас, дачок, было двое, а сыноч адзін? Можа, таму, што змалку ён вельмі хварэў, а яна маленькі пахавала першынкай?.. Як магчыма і тое, што сэрца яе прыста прадчуваўла і пакутны сыноч лёс, і кароткі век... Да таго ж пасля сям'ядзікі Міхась паступіў у педуниверсітэцкую, рана пакінуў бацькоўскі дом...

Хораша, прыгожа ў яго вяртаўся, прыязджаў у гості. Колькі помню сябе, пры сурэчкі ён заўжды цалаваў маміну руку. А для вёскі гэта ж зусім нязвычайна было: людзі хіба ў кіно вельмі такое бачылі...

Мама гаромелася, лічыла, не варта... А потым нека прывыкла.

Яна ганарылася Мішам, яго вершамі, дзе, у прыватнасці, было напісана: *Перад тым, як упаці Навекі прапасці,*

Песні чатыры хацеў бы Я класці. Найпершая песня — маці... Сіпа яе любові — брат ведаў, што пісаў — неадольная, перад ёй нават смерць адступае:

Калі безнадзейна хворы ляжаў я, а над калыскай суседка са свечкай стаяла, ты памалілася сонцу, травам, дрэвам і птушкам, — я вочы расплюшчыў.

...У апошнія гады мама жыла з сям'ёй старэйшай дачкі Ліды ў роднай хаціне, у Востраве. Хварэла яна даўно, але бальнічкі дужа ж не любіла.

Каб не класці яе туды, не пакідаць, мы бралі машыну і прывозілі яе да мяне, у вёску Хатынічы. Балазе, насупраць нашага дома была ўчастковая бальнічка, а з прастарыняй мяжаваліся сядзібамаі. Яны прыходзілі да нас дахаты, глядзелі маму, медбестры рабілі ўколы, а, як толькі немач адступала, мама прасілася назад, у Востраў. І так да наступнага разу.

У той, чарговы, ёй стала зусім надобра — я патэлефанавала брату.

ГІСТОРЫЯ АДНАГО ЛІХТАРА, альбо Хто пралье святло на чалавечыя стасункі?

Гэта гісторыя атрымалася хоць і забытаная, але ў нечым тыповая. Таму мы вырашылі не згадваць ні імянаў дзёночых асоб, ні месца дзеяння. Але аб усім па парадку і без эмоцый...

Наша чарговая заяўніца паскардзілася ў рэдакцыю на тое, як асвятляюцца самая доўгая вуліца ў іх вёсцы. Прынамсі, каля яе дома ліхтара няма. А справа ў тым, што сям'я чытачкі трымае дзесяць кароў...

— Устаў ў 4.30. Малакавоз прыязджае ў 6.30, калі яшчэ цёмна. Два разы ў гэтай цемры ўжо ўпапа. Калі муж не з'яўджае на нашай машыне, стаўлю легкавік і ўключаю фары, каб было відаць, — распавяла нам жанчына. — Гэтай праблема ўжо гады чатыры. Звярталася ў сельскі Савет неаднойчы, ды што з таго? Тым болей што яго хутка скасуеця

і наша вёска аддыдзе да іншага сельсавета. Адказваюць, што заяўкі падаюць, але ў электрасетак нечага там не хапае — ці то грошай, ці то ліхтароў. Калі па нейкай прычыне нельга паставіць ліхтар каля нашага дома, няхай бы ўстанавілі яго каля суседняга. У нас ёсць хутар, дзе ніхто не жыве, а ліхтар там ёсць. Старшыня сельскага Савета кажа, што няхай гарыць, можа, хто хату пад дачу купіць. За мінулы год мы здалі 38 тон малака, за што нават прэмію атрымалі. У тым ліку прэмію атрымаў і старшыня сельскага Савета...

Аповед заяўніцы насамрэч быў больш эмацыйным. Дарэчы, як і ў большасці іншых, да яго даялося звяртацца па гэтым пытанні. Напачатку ў сельскім Савете рэдакцыі паведамілі, што наша заяўніца да іх пісьмова накінула ліхтар, ды што з таго? Тым болей што яго хутка скасуеця

наляздалі і папярэдалі, што будзе скардзіцца, у тым ліку ў раённы Савет дэпутатаў. Лісты ў электрасеткі быццам бы пісалі. Каб сказаць дакладна, трэба падымаць дакументы. Але старшыня сельскага Савета яшчэ колькі дзён у водлуску.

Мы ўсё ж такі вырашылі па-турбаваць яго. Старшыня распавёў, што электрасеткі не выконваюць заяўкі. Але ўсё, што ад яго залежыць, ён робіць. Ды і праблема ў цэлым не такая даўняя, як пра тое кажа наша заяўніца. (Забягаючы наперад, ззначым, што ўжо мы патэлефанавалі жанчынэ з пытаннем. Яна яшчэ раз сказала пра даўнасць праблемы. «Так, пісьмовых заяваў не пакідала. Звярталася вусна на тэлефоне або асабіста, калі заведвала ў сельскі Савет па іншых справах».)

Начальнік раённых электрасетак быў адзіным, хто і гаварыў,

і дзейнічаў без лішніх эмоцый. Атрымаўшы дазвол выйсціша кіраўніцтва на адказ на наш запыт і паабяцаўшы правесці заяўкі з сельскага Савета, ён ранкам наступнага дня паведаміў нам вось што.

— За мінулы год было тры заяўкі, з пачатку гэтага — адна. Названая вамі вуліца ў іх не згаджаецца. Увогуле, як правіла, заяўкі дачытацца не ўстаноўкі ліхтароў, а рэгулявання часу іх уключэння. Самі па сабе мы не можам устанавіць ліхтары, патрэба на заяўку ад сельскага Савета, — паведаміў начальнік раённых электрасетак. — Паглядзеў схему па вуліцы, там чатыры святільнікі. Згодна з сацыяльнымі стандартамаі, яны павінны быць размешчаны праз 90-120 метраў. Калі сельскі Савет палічыць мэтазгодным перанесці ліхтар на іншае месца, можа прайнфармаваць нас.

Мы мусілі яшчэ раз патурбаваць захарэвалю (прабаче яшчэ раз) старшыню сельскага Савета: гэтая гісторыя, як ужо адзначалі вышэй, аказалася нейкай незразумела забытанай. Той сказаў, што больш ніхто ў сельскім Савете, акрамя яго, не зможа знайсці дасляня на адрас электрасетак заяўкі, каб удакладніць пра вуліцу. У выніку наша размова скончылася тым, што суразмоўца паабяцаў: як толькі выйдзе з водлуску праз некалькі дзён, асабіста і за свой кошт устанавіць нашай заяўніцы ліхтар... На пытанне пра так званы чалавечы фактар адказаў, што з заяўніцай у іх добрыя стасункі. Але навошта ж за свой кошт? Проста хацелася б аб'ектыўна разабрацца, чаму атрымалася так, як яно атрымалася ў, здавалася б на першы погляд, прастай гісторыі з ліхтаром...

Сяргей РАСОЛЬКА

«ГАРАЧЫ» 287 17 41

«І ЗНОЎ ТАМ ІДЗЕ РЭКЛАМА!»

...Гэта наш час — усё кіпіць, віруе, ніхто нікому не падпарадкоўваецца, ніхто нікога не слухае, — піша спадар А.П. з г. Глуска. — Ці ёсць тады сэнс абурэння? Напрыклад, рэкламай? Пакаленні людзей, ну згадзіцеся, не ведалі яе і нека жылі, нека жыліся, харчаваліся, адпачывалі, мелі ўсё неабходнае. Цяпер жа без яе ні дня: круцяць такое, што брыдка глядзець. Ды каб жа раз ці два, а та, можна сказаць, 99, адно і тое ж. Найбольш у памяці, як па вуліцы хадзіла дзяцючым: адзін чаравік сіні, другі — жоўты. Але рэкламістам да іх што — ім абязбрудзіць эфір.

Гэта, як закон: тэлефануючы камусь на мабільны, трэба ўдакладніць, ці можа чалавек размаўляць — раптам ён за рулём ці нечым дужа заняты?..

Апошнім часам склалася ўражанне, што гэтыя ж пытанні варта задаваць і тады, калі тэлефануеш некаму дамоў, нават вечарам або ў выхадны, бо вельмі ж многія цяпер літаральна «прыліплі» да экрану: сядзяць у так званых сацыяльных сетках, захоплены глядзяць тэлевізар, дзе, здаецца, бясконцым патокам ідуць серыялы. А значыць, сядзі і глядзі? Альтэрнатывы няма? Ці ўсё ж ёсць?

Два лісты — на адну тэму. Альбо на розныя?

«ЗЯМЛЯ НЕ ЗМЕНИЦЬ І НЕ ЗДРАДЗІЦЬ...»

«Каторы дзень жыў пад уражаннем, — піша спадар Л. Кароткін з вёскі Вярэнькі, што на Пастаўшчыне, — перачытаў «Новую зямлю» Якуба Коласа. Ён гэту пазму быццам пра нашу вёску пісаў!

І словы мамы адраза ўзгадаліся: «Як прырода змянілася за маё жыццё? і рэчка зусім не тая (дзед па ёй на чоўне плаваў), і луг, і дрэвы...»

За маё жыццё таксама змянілася шмат і, на жаль, не да лепшага: рэчкі той цяпер зусім няма. А галоўнае — няма, лічы і вёскі: з сямідзесяці хат, можа, сем засталася. Да ваіны яно ж і напярэду «шоў наступ на балота, з поўдня ў усходу...» А пасля ваіны да асушэння падключалася яшчэ і тэхніка: 2-3 а то і 4 гусенічныя трактары С-80 цягалі вялікі плуг, падобны на акулчкі. Здаў у яго заставаўся канавы метры ў два глыбіні.

Трохі пазней асушылі і верхае балота Усв'іж-Бук. Там ужо і брыкетны тарфяныя рабілі, тарфаарошку вазілі на палі

Абмяркуем?

У паўторах часам ідуць цудоўныя фільмы — «Цені знікаюць апоўдні», «Смяншэцца імгненню вясны»... Некалі ад экранна не адарвацца было! Яно і зараз пасядзеў бы, паглядзеў яшчэ раз, калі б стужкі не рвалі, не разалі рознымі пустымі сюжэтамаі. Не ведаю, як у іных, а ў мяне ад рэкламы ўжо нервы здаюць. Вырываю тады вільку з рэзеткі — ды так, што аж іскры ляцяць!..

А праз нейкі час, нідзе ж не дзенеша, уключаю зноў. І зноў там ідзе рэклама. Вось і думаю: калі бы на кожным канале вызначылі канкрэтны час для яе паказу і тады круцілі. Чалавек бы нешта іншае глядзеў, а так...

талакой, у апошнюю чаргу, гэтак жа сушылі траву і потым, ужо сушанай, амаль усе набівалі сенакі.

Рабілі гэта і мы з братам, прыцягвалі дадому. Спалі на іх, як лабітвы, бо водар стаў — на ўсю хату!..

У 1961 годзе пасля ўборкі сена на наш луг прыгналі магутны С-80. Араў ён доўга, старанна, на глыбіню ў паўметра. У выніку вывернуў на паверхню глей і падзол.

Наступная вясна была дажджлівая, у глыбокіх разарах позна стала вада, таму на лузе нічога не паспелі пасеяць.

Але ж зямля пуставаць не будзе. За лета і восень на яе нанесена насення асоту ды іншага пустазелья. Карацей, луг загінуў, здзічэў. Што самае крываднае, потым мне даялося пабываць у многіх краях, у многіх месцах Беларусі, але такога ўнікальнага травянога покрыва я нідзе больш не бачыў! Не сустракаў і такіх раслін, як горац змяніны, духмяны каласок, смолка...

Гаспадары адмерлі — вось што страшна! Забыліся крылатыя словы класіка: *Зямля не зменіць і не здрадзіць, Зямля паможэ і дарадзіць, Зямля дасць волі, дасць і сілы, Зямля паслужыць да магілья, Зямля дзясцей тваіх не кіне, Зямля — аснова ўсёй айчыны.*

Раней я звалі паважліва — матухна. Без якой мы хто? Ну вядома ж — сіроты. І здраднікі. Ці не так?..

Лісты чытала Валянціна ДОУНАР

Баркалабаўскія Грамніцы

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.) Чаму менавіта на Грамніцы і як даўно ладзіцца браціна, цяпер у Баркалабаве дакладна ніхто не патлумачыць. Па сутнасці, гэты грамнічны звычай цяпер жыве дзякуючы месцоваму фальклорнаму гурту «Спадчына», старэйшыя з удзельніц якая яшчэ крху памятаюць, як раней адзначаліся Грамніцы — як чакалі свята, рыхтаваліся да яго, запрашалі на браціну родных, сваякоў і суседзяў. Грамніцы дагэтуль застаюцца асаблівым днём для баркалабаўцаў — ад самых старэйшых да моладзі. Бо гэта — сваё, адвечнае, кроўнае.

— Ганарымся, што маем у сваёй дыяналі спадчыне гэты цікавы звычай, імкнёмся зберагчы яго і іншую баркалабаўскую адметнасць, — кажа дырэктар Дома культуры Алена Усава. — Спрабуем далучаць да традыцыі і моладзь.

Набажэнства ў Баркалабаўскай царкве пачынаецца яшчэ ў прыцемку. Жыхары вёскі збіраюцца ў адноўленам храме, каб асвятціць свечкі — васковія, духмяныя, колеру спелага мёду.

— Свечкі будзем запальваць у час маланкі альбо буры, — дружна тлумачыць Марыя Еліна, Валянціна Турьна, Любоў Матвеева, Зінаіда Квартальная, Марыя Цыркунова, Святлана Чухманова, Марыя Грэб і Алеся Аседач, якія раней за ўсіх прыйшлі ў храм, каб адстаяць службу і дачакацца моманту асвятчэння. — Гэтак рабілі нашыя дзяды і бацькі. Мы таксама верым у цудадзейнасць грамнічнага полымя.

Пасля царкоўнай службы жанчыны нясуць свечкі да сваіх хат, прыкрываючы полымя далонямі, абкурваюць сёнцы, пакоі і гаспадарчыя пабудовы — хлявы, паветкі, куратнікі. Ставцяць свечкі на покуць. Сяджаюць за стол.

Першае слова заўсёды бярэ гаспадыня хаты: «У гэтую браціну піва наліваю, гэту браціну па кругу пускаю! Дай, Божа, усім добрага здароўя!» І напоўнены салодкім «півам» кубак па ходу сонца перадаецца з рук у рукі. Пакуль усе гасці не прыкладуцца да кубка, на стол яго ставіць нельга.

У дзень праваслаўнага Стрэнчання спрадвеку казалі: «Грамніца — зіме і хлебу палавіца». Асвятчэння ў гэты дзень свечкі называюць грамнічнымі — яны засцерагаюць ад бяды. Па грамнічным надвор'і ў мінулыя часы вызначалі будучы ўраджай: «Калі на Грамніцы расстане снег, то на Юр'я на лугах будзе ўжо трава. На Грамніцы адліга — з ураджэю будзе хвіга». Лёшчыца, што на Стрэнчанне «зіма з летам сустракаюцца».

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

«Круглы стол»

НАШЫРОКІ ПРАСТОР

Нацыянальная культура: як сумясціць традыцыі і сучасныя формы?

Менавіта пытанне, вынесенае ў падзаглавак, мы і прапанавалі абмеркаваць удзельнікам «круглага стала», які арганізавалі ў рэдакцыі газеты «Звязда».

Пытанне глабальнае, шматграннае, яно падчас размовы пацягнула за сабой не менш актуальныя: аб сённяшнім успрыняцці культуры новым пакаленнем, аб стасунках культуры і цывілізацыі, аб мэтазгоднасці занатворчасці і рэгулявання ў сферы культуры.

Яно і не дзіўна: у гутарцы прымалі ўдзел людзі не толькі дасведчаныя, але і зацікаўленыя. Прычым, забягаючы наперад, зазначу, што прысутнасць на пасяджэнні «круглага стала» доктара хімічных навук толькі давала дыскусію вастрыні — адвечная спрэчка «лірыкаў» і «фізікаў» заўсёды цікава сама па сабе, пра якую б сферу ні гаварылі, бо спрачаюцца, як правіла, ствараючы захопленасць і здаровы прагматызм.

Гэтым разам у нашай зацікаўленай размове ўдзельнічалі член Пастаяннай камісіі Палаты «Звязда»:

— Доўгі час беларускую нацыянальную культуру атэасамілі выключна з культурнай народнай, з фальклорам: лаці, андаракі, працяжныя песні...

Прычым атэасамілі не толькі нашы суседзі — мы самі, і нярэдка працягваем гэта рабіць. Але ж нацыянальная культура сёння — гэта паняцце значна шырэйшае, да яго адносяцца не толькі захаваныя і трансфармаваныя традыцыі да абрады. Давайце паразважам, што сёння можна назваць складнікамі нашай нацыянальнай культуры?

Валерый ЖУК: — Хачу адразу сказаць, што агульнае вамі меркаванне аб «лапачках» і «андарках» не зусім адпавядае рэчаіснасці. У пашане ў народа, акрамя іншага, заўсёды былі адукаванасць і выхаванне — яны таксама былі неад'емнай часткай нашай культуры.

Барыс ЛАЗУКА: — Перш чым ўпісаць у паняцце «нацыянальная культура» нейкі новыя правыя і формы, трэба пакапацца аб тым, каб захаваць базіс — культурныя набыткі. Бо калі ў народа іх адняць, ён ператвараецца ў населенніцтва. Калі мы будзем ставіцца да мінулага з пункту гледжання сучаснасці, усё роўна нешта будзе не ўпісвацца ў нашы парадзімы сённяшняга жыцця.

Але тут нельга ўдавацца ў крайнасці, як у нас і адбывалася. Тая частка нацыянальнага мастацтва і культуры, якая на працягу некалькіх стагоддзяў развівалася ў арыстакратычным асяродку, у колах сацыяльнай эліты, з палітычнай пазіцыі разглядалася як небяспечная, яна была маркерам таго сацыяльнага асяроддзя, якое «панавала, прыгнятала» і г. д. Тая ж частка Радзівілы трактвалася ў савецкіх працах нашых даследчыкаў як распусніцкі, дурні, гультыі...

Напрыклад, прыводзілася паказальная гісторыя аднаго з Радзівілаў, які быў нібыта настолькі тупы, што яго вучылі лічыцца... па бутэльках з-пад віна, па якіх ён страляў. І мы пры гэтым зусім за-

прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па культуры, адукацыі і навуцы Наталля КУЧЫНСКАЯ, галоўны спецыяліст упраўлення ўстаноў культуры і народнай творчасці Міністэрства культуры Людміла ЛЕБЕДЗЬ, загадчык лабараторыі наахіміі БДУ «Навукова-даследчы інстытут фізіка-хімічных праблем», доктар хімічных навук Міхаіл АРЦЕМ'ЕЎ, дырэктар Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору НАН, доктар мастацтвазнаўства Валерый ЖУК, загадчык аддзела старажытнай беларускай культуры Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору НАН, кандыдат мастацтвазнаўства Барыс ЛАЗУКА, першы намеснік генеральнага дырэктара Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Уладзімір РЫЛАТКА, начальнік аддзела па справах нацыянальнасці ў апарату Упаўнаважанага па справах рэлігіі і нацыянальнасці Аляксандр САСНОВІЧ.

бывалася, што ўся наша эліта, уся шляхта за норму лічыла набыцц адукацыю ва ўніверсітэце, прычым не толькі ў «мясцовым», але і ў замежным, еўрапейскім... І тут жа іншая крайнасць — датычна нашай традыцыйнай культуры. Як мы яе успрымаем? Нярэдка сапраўды, на ўзроўні лапці, ану і яшчэ нечага ледзь не страшнага для нашай сучаснай свядомасці. Мала таго — мы нярэдка думаем, што гэтая бедная няшчасная людзі ўставалі, елі штосці там з гаршка, пасля ішлі на працу, вярталіся, зноў елі, клаліся спаць... — і так усё жыццё. А другі варыянт — гэта то, што мы сёння, і на жаль, нярэдка, бачым у сцэнічных вобраззах — «каралеў» з саламянымі «каронамі» на галаве, ды яшчэ і на распусчаных валасах. Што ўвогуле ў традыцыйнай культуры — маркер адмоўных паводзін жанчыны.

Людміла ЛЕБЕДЗЬ: — Я, безумоўна, пагаджуся з вамі, што «кароны», ды яшчэ на распусчаных валасах (што ўвогуле ў традыцыйнай культуры — маркер адмоўных паводзін жанчыны; параўнайце: «распусчаная дэўка») — гэта не здыбтак нашай традыцыі, хутэй, надварот, бо замужняя жанчына ў народнай культуры заўсёды — і ў будні, і ў святы — хадзіла ў хустцы (праўда, яе маглі па-рознаму адмыслова завязваць), і ніякі іншкі. Але, калі прасачыць з'яўленне тых самых «карон», даведзешся, што яны з'явіліся аднаўна, акурат пасля вайны, гэтаксама, як і ляржаскам расшытыя народныя касцюмы ў нашых сцэнічных калектываў, Людзіна, якія выжылі і перамаглі ў той страшной вайне, хачелася, каб былі «красівае», і гэтая «красіваец» рабілася з таго, што было пад рукой. Атрымліваецца, што і гэта — неад'емная частка нашай гісторыі, нашай культуры, якую не варта лічыць прыкладам для пераймання, але якую варта дараваць...

А пра то, што нашы традыцыі — гэта найкаштоўнейшы набытак, які можа стаць карысным зусім з нечаканага боку, сведчыць гісторыя народнага майстра Яўгена Блудава з Гродна, які займаецца плячэннем з лазы і саломы, у тым ліку саламяным «павукоў». Ён распрацаваў амаль навуковую тэорыю, згодна з якой пэўны ўзор «паўка» (пірамідальныя сплечні) ачыньчае паветра ў пакоі. Яго тэорыя пацярджана на практыцы, і ў некаторых аперацыйных, дзе праводзіцца аперацыі нашы вядомыя ўрачы, магчыма, у хуткім часе з'явіцца гэты творы нашых традыцыйнага мастацтва — вядома, не саламяныя, а з сучаснай шы матэрыялаў. Але прынтцып застанецца.

Наталля КУЧЫНСКАЯ: — Калі гаварыць пра нацыянальную культуру, яна, на мой

зуюцца надзвычай цікавы праект. Нашы нацыянальна-культурныя аб'яднанні выязджаюць за мяжу — дэлегацыі ўжо пабывалі ў Літве, Польшчы, ва Украіне. Творчыя калектывы прадстаўлялі менавіта шматнацыянальны беларускі народ. І пасля ўдзельнікі такіх паездак параўноўвалі іх з Рэспубліканскім фестывалем нацыянальных культур, які праводзіцца ў Гродне, і выказвалі вельмі цікавую думку: у Гродне на сцэне прадстаўнікі дыяспар паказваюць, што яны — лепшыя, а падчас такіх паездак — што яны з Беларусі, якіх прадстаўляюць там сваю агульную Радзіму, беларускі народ.

Уладзімір РЫЛАТКА: — Дадам да гэтага, што ў паняцце «нацыянальная культура» неабходна прымачы і беларусаў замежжа. Успамінаю, як некалькі гадоў таму ў Міністэрства культуры прыязджаў беларускі калектыв з Цюмені. Такой чысціні беларускіх мовы, такія аўтэнтычныя народныя песні не ва ўзрэх нашых пачуеш...

«Звязда»: — У сучасных стасунках нацыянальнай культуры — гэта нацыя, якая не толькі шануе традыцыі, але і нацыя высокаадукаваная, якая шукае новыя формы самавыяўлення, робіць навуковыя адкрыцці. Ці паспрачаецца з тым, што даследванні ў хіміі, адкрыццё новых наначасціц, ці могуць стаць асновай ляркарства ад раку (за гэта, дарэчы, наш сённяшні гасць Міхаіл Арцём'еў разам з калегамі атрымаў Дзяржпрэмію) — таксама частка нашай нацыянальнай культуры?

Міхаіл АРЦЕМ'ЕЎ: — Несумненна, высокі ўзровень культуры ў краіне мае на ўвазе высокі ўзровень навуковых ведаў. Самы зразумелы прыклад гэтаму — навука прадумала інжэрнэрт — і вы атрымалі магчымы павысіць свой культурны ўзровень, атрымаўшы імгненны і фактычна бясплатны доступ да сусветных шэдэўраў. Ва ўсім свеце сёння навукоўцы праз СМІ, праз мэрэфарміствы гавораць людзям, што навука — гэта вельмі важная рэч у жыцці кожнага. Без добрай навуцы і добрай культуры будучыні не будзе... Але паміж навукай і культурай розніца усё ж ёсць. Сучасны вучоны — гэта чалавек абсалютна камунікабельны: без прыняцця вопыту іншых і без перадачы вопыту ўласнага толькі адно: што чалавек не хоча ці не можа кантраляваць з іншымі. Так, калі нехта прадумаў ляркарства ад раку, гэта хутка стане набыткам усёго свету. У навуцы так: чым больш яна глабальная, тым больш паспяхова. У культуры ўсё надварот — важны менавіта нацыянальны, адметны фактар.

Аляксандр САСНОВІЧ: — І — як вынік — менш стала дзяцц яшчэ мастацтва творчасцю. Нават у творчых ВНУ конкурсу стаў меншы.

Барыс ЛАЗУКА: — Я хачу бы прывесці паказальны прыклад. Ідучы з работы ў Акадэміі, сустраў прыбіральшчыцу. Яна з пагардай спытала: «А ты не філосаф? А якая ад вас, філосафаў, карысць?» Гэтая проста жанчына фактычна адлюстравала сённяшняе стаўленне грамадства да гуманітарных.

Людміла ЛЕБЕДЗЬ: — А яшчэ, мне здаецца, наша агульная віна ў тым, што мы, у

іншых відах мастацтва, шукаючы новыя сучасныя формы падачы, спрабаваць знайсці яшчэ і свае карані, выстройваць менталітэт, ідэю народа. Напрыклад, калі ставілі оперу «Сівая легенда» па Караткевічу — столькі сімвалаў знаходзілі! Памятаеце, які Ракутовіч крычыў Сапегу: «Леў! Ты не леў — ты ліс». Вось ён — сімвал тагачаснай шляхты: адрыкся ад мовы, ад веры продкаў. А вось Ракутовіч і яго Ірына — тыя што не адрыкліся — чым усё скончылася? Адсеклі рукі і аслеплілі. Вобраз Радзімы, вобраз нацыі, якая пачала тады страчваць сабе. Вось ён, сацыяльны і рэлігійны разрыў... І чалавек, які паслухае оперу, выйдзе з адчуваннем драмы вялікай, якая ў гісторыі народа ў той час адбывалася і наступствы якой — гэта менавіта тое дзяленне на «лашчы» і «шляхты», аб якім сёння гаварылі.

І ніхто за нас, паўтарыць, адкрываць падобныя сімвалы не будзе. Мы разумеем гэта, фарміруючы сучасны рэпертуар. Не трэба стамляцца на гэтым шляху, мы трэба ператвараць гэта ў аднаразовую акцыю. Опера і балет не хуткавыя, яны ідуць дзясяткі гадоў, таму менавіта гэтыя віды мастацтва павінны даносіць нешта важнае, што пра сэрца трапляе ў чалавечы светасупрыманне.

Наталля КУЧЫНСКАЯ: — Магу сказаць, што шукаючы нацыянальны рэпертуар і новыя формы і іншыя тэатры. Мне пацешна глядзець першы нацыянальны мюзікл «Соф'я Гальшанская», пастанулі Беларускі дзяржаўны акадэмічны музычны тэатр. Магчыма, нейкі гістарычныя дэталі пастановаў і не супадаюць з традыцыйнымі (элементы касцюмаў, напрыклад). Але як цудоўна паказаны нашы абрады — тое ж Купалле! Адчыць сябе сведкам пэўна гістарычнай эпохі дапамагае вельмі прыгожая беларуская музыка нашага сучаснага кампазітара Уладзіміра Кандрасевіча. Выходзіш з залы, думаючы пра мінулыя пакаленні, адначасна сябе сваім на сваёй зямлі... Сапраўды, мастацтва мае вялікую здольнасць уплываць на чалавечы успрыманне...

«Звязда»: — Але ці многія з нас гатовы чытаць, глядзець, слухаць, успрымаць, аналізаваць? Здаецца, сучаснае грамадства (асабліва маладое пакаленне) ў большасці не надта спяшаецца ставіцца культурным у сучасным сэнсе гэтага слова...

Валерый ЖУК: — Культурнае светаўспрыманне сапраўды становіцца праблемай. Прычына ў тым ліку і ў сістэме нашай адукацыі. У школах сёння няма такога прадмета, як сусветная мастацкая культура. Гуманітарная адукацыя не паспявае за тэхнічнай.

Аляксандр САСНОВІЧ: — І — як вынік — менш стала дзяцц яшчэ мастацтва творчасцю. Нават у творчых ВНУ конкурсу стаў меншы.

Барыс ЛАЗУКА: — Я хачу бы прывесці паказальны прыклад. Ідучы з работы ў Акадэміі, сустраў прыбіральшчыцу. Яна з пагардай спытала: «А ты не філосаф? А якая ад вас, філосафаў, карысць?» Гэтая проста жанчына фактычна адлюстравала сённяшняе стаўленне грамадства да гуманітарных.

Людміла ЛЕБЕДЗЬ: — А яшчэ, мне здаецца, наша агульная віна ў тым, што мы, у

рабілі прадстаўнікі гэтых канфесій. Іўеўскія святары, працуючы з дзецьмі і дарослымі, па канфесіях іх не дзеліць, гавораць: «Мы ж беларусы! выхоўваем...»

Міхаіл АРЦЕМ'ЕЎ: — А калі паглядзець на праблему культурнага выхавання вачыма навукоўца, чалавека, які аналітычна ацэньвае усё, што адбываецца... Чаму мы не глядзім на тое, як гэтая праблема вырашаецца ў іншых краінах, у іншых народаў. Давайце паглядзім, як у іх усё наладжана. Чаму ж мы лічым сябе такімі ўнікальнымі, што не можам вучыцца ў іншых?

Уладзімір РЫЛАТКА: — Паміж культурай і навукай ёсць розніца. Калі б табліцу хімічных элементаў не адкрыў Мендзялееў, гэта б проста цягам часу зрабіў нехта іншы і яна б называлася іншым імем. Мастацтва — справа абсалютна індывідуальная. Калі б Моцарт не напісаў сваю 40-ую сімфонію, я не напісаў бы ніхто больш, хоць уявіў сусветны вопыт збыраі. І вось чым больш мы захаваем у культуры свайго, індывідуальнага — тым лепш. Беларуская асяроддзе захаваў столькі экалагічна важных культурных набытках, што усё ў нас самім павінна атрымацца.

Валерый ЖУК: — Галоўнае, каб мы не падмянілі паняцце «культура» паняццем «цывілізацыя». Таму што ад яе адзін крок да глабальнасці, калі ўсё пачнуць падладжваць пад адзін капал.

Уладзімір РЫЛАТКА: — Цывілізацыя і культура — працэсы супрацьлеглыя. Але сёння немагчыма ўявіць развіццё культуры, калі яна не асвоіла і не выкарыстала працэсы сучаснай цывілізацыі. Культура павінна выкарыстоўваць любыя сродкі для таго, каб даносіць гуманістычныя зносіны паміж людзьмі. Мы ўсе чагосяці вартыя, і культура стараецца паказаць нам самім і навакольным гэтыя вартасці.

Наталля КУЧЫНСКАЯ: — Толькі для прыкладу, ахову гісторыка-культурнай спадчыны, развіццё музейнай і бібліятэчнай справы, дзейнасць творчых саюзаў, фінансаванне творчых праектаў...

Міхаіл АРЦЕМ'ЕЎ: — А што будзе вырашаць, які праект варты? Зноў чыноўнік? У навуцы гэта больш-менш наладжана. Якісць навуковых работ вызначае камп'ютар — аўтаматычна па індэксе цытавання навуковых прац вучоўнага. Дадаткова праводзіцца рэцэнзаванне праектаў незалежнымі вучонымі з розных краін. Так і ў сферы культуры: механізм вызначэння больш вартага павінен быць свабодным ад валюнтарызму чыноўнікаў.

Аляксандр САСНОВІЧ: — Кодэкс дазваляе любому чалавеку — і творцу, і чыноўніку, і спажываўцу прадукцыі культуры — знайсці ў ім усё: і што ён можа, і чаго не можа, на што мае права і што ён абавязаны. А сёння столькі законаў і іншых дакументаў, якія часам нават супярэчаць адзін аднаму — чалавек проста губляецца. Як паказала практыка прыняцця Кодэкса «Аб адукацыі», эффект толькі станоўчы. Будзем спадзявацца, што і з Кодэксам «Аб культуры» вынік будзе не горшы.

Пасяджанне «круглага стала» правяла Алена ЛЯЎКОВІЧ. Фота Яўгена ПСЕЦКІЯ. Ад рэдакцыі. Маркюм. у вас, шануюныя чытачы, з'явіліся свае цікавыя думкі, развагі, прапановы з нагоды гэтай дыскусіі. Падзяліцеся імі са сваёй газетай. Давайце працягнем абмеркаванне пытання сучаснай культуры ў нашым жыцці і нашага дачынення да сучаснай культуры. Пакадайце свае каментарыі на нашым сайце zviazda.by, пішыце на электронныя ці паштовае адрас газеты. Ваша меркаванне важнае для нас!

Юбілеі

ПЕРАПЕЛАЧКА

Гэта яе дзень — 15 лютага. Дзень, калі прыйшла ў свет «зорка» беларускай опернай сцэны мінулага стагоддзя. Артыстка, якая выдатна спявала як складаныя оперныя партыі (з рэпертуару сапрана і мецца-сапрана), так і песні папулярныя і нават народныя, па якіх у гэты актыўна будаўніцтва сацыялізму называлі яе: «Лявоніху», «Таўкачы», «Крыжачок», «Перапелачку» ды іншыя... Гэта быў голас Беларусі. Гэта была жанчына, пра якую і сёння ходзяць легенды.

ёсць: васьм жа на выставе прадстаўлены фота Аляксандраўскай у ролі «Кармэн». Прычым у даваенным спектаклі і пасляваенным: у 1945 годзе ў Мінску Кармэн зноў заспявала голасам Аляксандраўскай. Фота артысткі ў сцэнічных касцюмах, у якіх яна з'яўлялася перад публікай і спектаклях, а таксама іншыя экспанаты гэтай аднадзённай выставы даюць магчымасць адчуць легендарную спявачку, жанчыну, чалавечка...

вачка, што сведчыць пра яе як пра вялікую прадаўцу з каласальнай энергіяй. Прычым Ларыса Пампеўна не толькі сама спявала, але пазней стала ствараць спектаклі як рэжысёр.

Адзін дзень сярод рэчаў Ларысы Аляксандраўскай

ставіла оперы як з сусветных класікаў (напрыклад, Вердзі, Чайкоўскага, Мусаргскага, іншых), так і творы беларускіх кампазітараў, такіх як «Странны двор» Манюшкі (праўда, ён тады праходзіў як польскі аўтар), «Дзяўчына з Палесся» і «Міхась Падгорны» Яўгена Цікоцкага, «Надзея Дурава» Анатолія Багатырова. Дарэчы, як спявачка яна стварала вобразы беларускіх дзючат у оперных спектаклях, таму як рэжысёру ёй быў зразумелы сэнс пастановаў на сцэне тэатра айчынных твораў. І нават тады, калі было прызнана на тэрыторыі ўсёй савецкай краіны, Ларыса Пампеўна Аляксандраўска ўвасабляла сваім талантам беларускую культуру. Песня «Бывайце здаровы, жыццё багата» некалі прагучала ўпершыню ў яе выкананні.

чаргу, прыводзіла да непаразумення і да зайдрацы. Але моцны характар, вялікая воля далі магчымасць не скарыцца перад цяжкасцямі, калі яна, зорка, якая ярка свяціла па айчынай сцэне, вымушана была выйсці на пенсію і перайсці ў разрад жанчын-легенд, без удепу ў актыўным творчым жыцці. А памерла яна ў даволі пажылым узросце — у 1980 годзе.

3 першых вуснаў

«ЗБРОЯ ЛЯЖАЛА Ў НАС ПАД МАТРАЦАМІ»

Юрый Бацян, сёння дырэктар дэпартаменту адміністрацыі кіравання — памочнік генеральнага дырэктара банка «Масква—Мінск», трапіў у Афганістан 18-гадовым хлопцам. Пасля праходжання курса маладога вайскоўца ў Узбекістане вайсковую навуку юнаку з Оршы даваўся спасціца ў рэальных умовах. Пра тое, як гэта было, — з першых вуснаў...

Раней, калі хлопец не служыў у арміі, з ім не хацелі сустракацца дзяўчаты. Я ж ганарыўся, што мне даверылі праходзіць службу ў Афганістане. Пазней у Ашхабадзе пісаў заяву на імя міністра абароны, каб застацца там паўторна. Не атрымаўся.

Мы прыляцелі ў Кундуз на верталёце. Асобная рота сувязі ваенна-паветраных сіл. У кожнага была сваё функцыя. У мае задчы не ўваходзіла ўдзельнічаць у баявых дзеяннях: я быў начальнікам радыёстанцыі. Толькі гэта было ўсё ўмоўна. На вайне, як на вайне. Сёння — сувязіст, заўтра — авіянаводчык, паслязаўтра — кулямётчык...

Магчыма, я ваяваў на чужой зямлі. Але я ваяваў за сваю краіну. І не маю падстаў лічыць, што было па-іншаму. Калі б не мы, то туды б увайшлі іншыя. Яшчэ мірнае насельніцтва Афганістана казала, што, калі б прыйшлі амерыканцы, яны б не былі тут столькі, колькі мы. Сённяшні прыклад гэта даказвае.

Цяпер шмат чаго пішуць пра тую вайну. Толькі ставяць сябе на месца камандзіра ці палітыка я не хацелі і не хачу. У кожнага была сваё вайна.

У мяне няма ніводнай баявой ўзнагароды. Толькі кожны раз, калі я сустракаюся са сваёй ротай, хлопцы ў мяне пытаюцца: «Дзе яны?» Напэўна, іх носіць нехта іншы... Ды не гэта галоўнае! І як бы хто не расказваў пра сваё баявыя подзвігі, усю праўду ведаюць толькі хлопцы, з якімі ты

да камандзіра дэсантнай, якія толькі прыбылі. А ён нам і кажа: «Чаму вы без зброі?» А нас 11 чалавек, думаем, калі нападуць, то наўрад ці ўрачыме. Не напалі.

Некаторы час мы жылі ў Байскім садзе. Якія там былі вінаграднікі! А васьць з прадуктамі

Пасля вайны ў Афганістане, на зборах вайскоўцаў запasu ў Наварасійску.

быў разам. А калі я іх бачу, то мне не сорамна.

Адночыны мы выпілі ўсю ваду з калодзежа. І толькі потым убачылі, што там — тушы забойных чыгвіл. Мы зразумелі, што іншага выйсця няма, і калі калодзеж напоўніцца вадой, мы зноў будзем яе піць.

Закончыліся раз прадукты харчавання. Пайшлі прасіць харчавання былі так сабе. Мы маглі прадаць газу мясцовым жыхарам, каб купіць што-небудзь з ежы. Ляталі на Амудар'ю страляць дзіку і казул. Парушаючы гэтым усё правільны, кармілі гарнізон. Адночыны дэсантнікі перад сваім звычайным падырлі нам козліка Борку. Мы яго навучылі есці недакуркі, каб працей былі трэторныя ўрыбярца. Потым

харчавання было так сабе. Мы маглі прадаць газу мясцовым жыхарам, каб купіць што-небудзь з ежы. Ляталі на Амудар'ю страляць дзіку і казул. Парушаючы гэтым усё правільны, кармілі гарнізон. Адночыны дэсантнікі перад сваім звычайным падырлі нам козліка Борку. Мы яго навучылі есці недакуркі, каб працей былі трэторныя ўрыбярца. Потым

для недакуркаў рабілі нават спецыяльныя скрыні.

Першы раз паспрабаваў піва ў Афганістане. Там упершыню ўбачыў і кока-колу. Цыгарэтамі ва ўсю гандлявалі. Мы трапілі ў іншы свет. І там, дзе, здавалася, панавалі феадалізм, усёго хапала.

Дапамагалі мясцовому насельніцтву. Яны мелі патрэбу ў працоўнай сіле. Мы без усялякай слоў бралі ў рукі рыдлёўкі. У выніку вярталіся з гарбузамі, дынямі, але без рыдлёвак.

За ўсе два гады на вайне ў казарме я пражыў, магчыма, толькі месяц. Жылі ў радыёстанцыях, палатках ці на «кропках» (у асобных маленькіх гарнізонах, створаных у пал'явых умовах). Ставілі пры ўваходзе двух вартавых. Засцерагаліны ў іх аўтаматах былі заўсёды знатыя. А ў нас, у сваю чаргу, зброя ляжала пад матрацамі, «глядзела» яна ў бок дзяржы.

Страх прыйшоў пазней. Ужо бліжэй да дэмабілізацыі. Адразу нічога не разумелі. Страх есць у кожнага, галоўнае — яго перамагчы.

Самым страшным днём у мым жыцці было 10 жніўня 1982 года. Такая бойна пачалася! Я, як і іншыя, пабег выратоўваць хлопцаў. Аднак так завялі, што саміх потым ледзь выратавалі. Пасля гэтага я, напэўна, разумео, што такое смерць. Ты ляжыш, уткнуўшыся ў гэтую гразь, і пад абстрэламі перад табой усплываюць вобразы маці, бацькі і брата. І думаеш: «Божа, калі ты есць, памажы!». Памог...

Я адзін з апошніх са сваёй роты дэмабілізаваўся. З таварышамі прыехалі на цягніку ў Маскву, на Беларускі вакзал. Пасля быў іншы цягнік — да Оршы.

Калі ўжо вечарам падыходзіў да бацькоўскай хаты, на ганку стараў брат, курьі. Убачыўшы мяне, пачаў грукіць у вокны. Насустрач выбеглі бацькі. Не перадаць таго пацучыя, калі ўсведмаляеш, што цябе чакаюць.

Самым каштоўным на вайне было тое, што як хто думаў, так і казаў. Не трэба было нешта ўтойваць. Цяпер гэтага вельмі не хапае. У мяне часта бываюць моманты, калі я пачынаю пераглядваць кінастужкі пра Афганістан. Наварочваюцца слёзы.

У свой час я працягваю ўсе справы тых, хто прапаў на вайне без вестак. І вось што я хачу сказаць: некаторых з іх трэба знайсці. Можна па-рознаму казаць: маладыя, спалохааны. Я ўсё разумею, але не тое, калі чалавек перайшоў на чужы бок і яшчэ здаў сваіх. Адночыны ночы ў нашым гарнізоне без прычыны ўспыхнуў пажар. Пацухнулі. Уздзень перанеслі палаткі, а ўвечары мінамётны абстрэл быў на тым месцы, дзе яны дагтулі сталі. Было ясна, што тут пастаралася мясцовае насельніцтва. А былі выпадкі, калі і свае... І гэтага я ніколі не дараваў і дараваць не магу.

У Мінску, на жал, ніводнага з вуліц не носіць імя воінаў-інтэрнацыяналістаў. Калі Траецкага прадмесця, напрыклад, ёсць вельмі добры ўчастак побач з помнікам на Воштрава слёз. І ўжо ставілася пытанне аб тым, каб пераіменаваць яго ў Набрязкую воінаў-інтэрнацыяналістаў. Ініцыятыва некаторым прыйшла, неаднаразова. А такія вуліцы павіны быць. І не вакая, дзесьці на ўкраіне горада. Так мусяць называцца адна з цэнтральных вуліц беларускай сталіцы!

Падтрымвала Вераніка КАНЮТА.

Старонка з біяграфіі

«ПУЦЁЙКА» У АФГАНІСТАН

Здавалася, толькі наладзілася жыццё. Выгналі немцаў, пабудавалі гарады і сёлы, перажылі боль страты. І зноў бяда — вайна ў Афганістане... Не абмінула яна і сям'ю Сітнік. Толькі і дагтулі ўсяго паспытаць давалася. Такі лёс вайскоўца, чалавека, аднаго Радзіме.

Антаніна Мікалаеўна і Валянцін Раманавіч СІТНІКІ.

Валянцін Сітнік нарадзіўся ў вёсцы Новіна Бярэзінскага раёна. Карані вядуць у вёску Сітнікі, што на Пухаўшчыне. На Бярэзіншчыне не абсалваліся дзякуючы дзеду, які разам з суседзямі яшчэ падчас сталынінскай рэформы купіў там зямлю. У сям'і парадак быў строга. Бацька, былі партызан і старшыня калгаса «Новы сад», і маці дзядей не пестілі, а з маленства прывучалі да справы.

Маладым лейтэнантам Валянцін Сітнік апынуўся ў старажытным горадзе Кандалакша Мурманскай вобласці. Расказваюць, што міфічны народ гібэрэяў — адтуль.

— Адтуль і мая жонка Антаніна Мікалаеўна, — усміхаючыся, кажа Валянцін Раманавіч. — Вось ужо 45 гадоў разам! Там нарадзілася старэйшая дачушка, малодшая — у Хабарску.

На Далёкім Усходзе прайшло больш за 10 гадоў іх сямейнага жыцця. Хабарскае, Прыморскі край, Камчатка, Вялікі Усурыскі востраў... «Востраў быў той тэрыторыі Савецкага Саюза, на якой у 1976 годзе стварылі ўмацаваны раён, дзе мы і служылі, — расказвае суразмоўца. — Тут праходзіла мяжа з Кітаем. Сітуацыя была дастаткова напружанай. Калі мы там жылі, а гэта быў 1978 год, то бывала, што пад нашымі вокнамі праходзілі нават кітайскія караблі. Мне як вайскоўцу было ўсё зразумела, а вась сям'ю такое «судства» пужала. Сёння гэтай спрэчнай тэрыторыі падзелена паміж Расіяй і Кітаем».

У 1983 годзе Сітнікі прыехалі ў Слуцк. Здавалася, чорная паласа ніколі не скончыцца. У красавіку 1986 года Антаніна Мікалаеўна моцна захварэла. А ў мая галава сям'і апынуўся ў Чарнобылі. Вярнуўшыся праз два месяцы, атрымаў іншую «пуцёйку» — у Афганістан. Быў начальнікам ваеннай контразведкі 108-й мотастралковай дывізіі, якая праводзіла асноўныя баявыя дзеянні ў Афганістане і забяспечвала варту камунікацый у населеных пунктах Дашу, Саланг, Кабул, Джалалябад — а гэта калія 400 кіламетраў. Дывізія — больш за 17 тысяч салдат і афіцэраў. Не ўсе вярнуліся дамоў...

Асабліва было горка, калі гінлі сябры, знаёмыя, зямлякі. У памяці воінаў-інтэрнацыяналіста вась як выпадак.

— З камандзірам разведвальнага батальёна 108-й дывізіі Аляксандрам Пляціным мы сустраліся ў населеным пункце Гульбахар, — усмінае ён. — Здаўся вельмі добрым чалавекам. Разгаварыліся. Аказалася, што ён з Мінска. Якраз збіраўся дахаты. Дамовіліся, што сустранемся ўжо на радзіме. Ён нават на вяsole мяне запрасіў. На гэтым і развіталіся. Праехаўшы дзесьці кіламетраў 40, па сувэзі чум, што ў Гульбахары падзець: ёсць «двухоўстыя» і «троххоўстыя» (забіты і параненыя). Прыбыўшы ў пункт пастаяннай дыслакацыі, даведася, што Пляцін загінуў.

Служба ў далечны ад радзімы звалася Валянціна Сітніка вяртаць з адным чалавекам. Якіх Патрвіч Дубынін, генерал арміі, Герой Радзімы.

лі адбылася доўгачаканая сустрэча з роднымі, не забудзецца ніколі. — Колькі радасці тады было, колькі слёз! — усмінае Антаніна Мікалаеўна. — Мы былі дома з малодшай дачкой, старэйшай пасля заканчэння медвучылішча ўжо працавала ў Мінску. Пакулы муж знаходзіўся ў Афганістане, я ўвесь час плакала, гаварыць нармальна не магла. Дзедзі спакойнай гэта ўсё пераносілі. Хаця, хутчэй за ўсё, рабілі выгляд: перажыванні трымаў ў сабе.

Зымалі пачалося спакойнае жыццё. Праўда, са сном зрабілася нешта не тое. «У Афганістане мог спакойна спаць пад гукі кулі і снарадаў, а дома ў абсалютнай цішыні яны мне чуліся», — гаворыць былы афганец.

Служба палкоўніка працягвалася ў Барысаве, затым — у Паўночнай Групе войскаў у Польшчы. Усё жыццё Валянціна Раманавіча ўспрымаюць як вайскоўца. А між іншым, пасля звальнення з арміі ён быў юрыстам у Слуцкім гарвыканкаме, затым — першым намеснікам старшын гарвыканкама. Пасля ён — старшыня гарвыканкама ў Заслаўі, начальнік галоўнага ўпраўлення кантролю па Мінску ў Камітэце дзяржакантролю, начальнік ўпраўлення арганізацыйна-кадравай работы ў Мінскім гарвыканкаме, памочнік дырэктара прадпрыемства «Мінскбуд». 51 год бесперапынна працоўнага стажу!

Сёння, ужо на заслужаным адпачынку, работа да канца яго не адпуская: на грамадскіх пачатках дзеліцца сваімі распрацоўкамі. Шмат чытае. Не забывае сустракацца з баявымі таварышамі.

— Саслужыўцы — людзі, якія назаўсёды, і іх пазбавіцца нельга, — перакананы Валянцін Сітнік. — Каб сабрацца разам, не патрэбны пэўныя даты. Ндаўна быў у Маскве: хацелі сустрэцца са сваім юнацтвам, а сустрэць з такімі ж старымі, якія ў тым жа годзе, з тым жа тэма, з кім прайшоў вайну, нічога тлумачыць не трэба. Кожны з іх ведае, чаго ты варты: ці гаворыць з табой, ці нават не вітаючы. А самае галоўнае — цябе ўспрымаюць не такім, якім табе хочацца здавацца, а такім, які ты есць на самой справе, якім ты быў у крытычнай сітуацыі. І гэта дарагога каштуе.

Напрыканцы размовы Валянцін Раманавіч дадае: — На мой погляд, абсалютна напярваля тое, што сёння нас нязмагчыма ваінам-інтэрнацыяналістамі. Нам механічна прысвоілі гэтак званы, зыходзячы з падзей 30-х гадоў у Іспаніі. У Афганістане ж Савецкі Саюз выступаў супраць інтэрнацыяналізацыі краін, якія сталі за мэту прысціць праз гэтую вайну на тэрыторыю СССР. А мы не былі інтэрнацыяналістамі, а з'яўляліся ўдзельнікамі баявых дзеянняў, абаранялі сваю краіну.

Вераніка КАНЮТА.

Асабістае

НАЧНАЯ РАЗМОВА

...Бабу Насту даўно ўжо не пакідала трывога, даймала дніям, а бліжэй да веча дзень і наогул — запаяннала сабою хату, пачынала здавацца жывой істотай: падступала да самага ложка, нахілялася над ім, усім цяжарам сваім навалывала на грудзі. Бабуля тады спеха запальвала святло, устала, навалі тэлефон у залу, дзе стаў тэлефон. Найперш здымала трубку, каб упэўніцца, што ён працуе і садзілася ў крэсла побач.

Катары год ужо яна чакала званка — званка ад сына; уяўляла, як пачуе яго голас і што тады скажа. «Ён, ну вядома ж, спярша павітаецца, — думала жанчына (і чула голас!), — потым — спытае, як я? Не, адказаць не буду, — тут жа, адразу ж, спытае пра яго... Хай скажа сваё «усё нармальна», бо ён так заўсёды кажаў... Нават калі дрэнна было... Хай ён паабяцае, што хутка прыедзе»...

Уражанне ад кожнай «размовы» з сынам было настолькі моцным, што бабуля часам і сапраўды ўдзячна глядзіла тэлефонную трубку, спакойна, клалася спаць і нават засынала.

Але ж куды часцей наадварот — яна заплосчвала вочы, і тады...

Паміць паслужыла пераносіла яе ў маленства, у мінулае. Вось яна — дзіця яшчэ — з вянком на льяных валасах, гуляе па лузе. І, здаецца, не ведае — водар там калыша траву, а ўжо яна — пшачотная — шпача ёй, што шчасце будзе заўсёды — бязмежным, які неба, і яркім, як сонца. Але вась з'яўляюцца хмары. І луг — той

самы, нават сена не звезлі — умомант чымнее, яго засцілае ўзрванай зямлёй... Страшны гул над ім. І крык. І смерць, якая спылцела на галовы людзей з самалётаў. Але дзючынка ведае — паратунка ад жаху ёсць. Гэта — мама...

Тая і сапраўды прыскае малаю да зямлі, закрываючы ўласным целам... Потым, калі вакол пацішоў, дзючынка ўбачыць, што на галаве ў матулі таксама... вянком. Але ўжо не з рамонаў — з нечага незнаёмага, чырвонага, жоўта, сцякаючы, запякаюцца і чарне на зямлі.

А яшчэ яна паспее заўважыць, як пацухае сонца ў бясконца родных вачах, як твар — мамін, наймілейшы ў свеце — робіцца... незнаёмым, а вусны шпачотны: «Не бойся, дачушка, ідзі...»

І наста ішла. Ішла за сябе, за маці, расстраляную з тых нямецкіх самалётаў, за бацьку, што загінуў на фронце, — нялёгка, няроўна, дарога была ў круглых сірот! Яна вась змалку працавала — то дома ў бабці, то даяркай на калгаснай ферме. І праца тая дарэшткі забрала сілу, запусьціла час.

Знічка шчасця ўспыхнула для яе пазней, у 1959-м. Яна пакахала — усім сваім зобальным сэрцам і лёс пашкадаваў яе: добры, працавіты муж, дом, чаканая дачушка... Першы крык яе... Першы крок, слова... Сын, Толічак — іх нашчадак, іх маленькае сонейка... А галоўнае — усё, дзюкы Богу, здаровыя! Так што працуе, бацька ды маці, зарабляюць грошы, гадуець дзетак сабе на ўцеху.

...У клопатах гады заўсёды ляцяць непрыкметна: дачка выйшла замуж, з'ехалася з мужам у Мурманск, сын скончыў школу, паступіў у тэхнікум.

Адтуль яго і ў войска прызвалі. Праводзіны, ваенкамат... Сэрца Насты нібы скаманела тады ў прадчуванні бяды.

І яна ў іх хату прыйшла: сыноч іх, Толічак, без вестак прапаў на афганскай вайне. З гэтым немагчыма было змірыцца! Гэта немагчыма было перажыць! Але ж гэта пакідала бацькам надзею — іх хлопчык жывы, ён проста па нейкіх прычынах не можа падаць ім вестачку, не можа прыехаць — цяпер... Але ж потым, трохі пазней, ён зробіць гэта! Ён вернецца... А спярша — вядома ж — пазноўніць...

Яны чакалі гэтага званка — два месяцы ўдава. Потым і без таго нездаровае сэрца бацькі наведкі спынілася, бо змглося...

А яна, маці, усё спадзівалася, усё чакала... І яно ж не марна: вась ён, званок! Прыклята да вуха трубку, сказала, як некалі малому:

— Толічка, ну дзе ж ты быў?! Ці здаровы хаця? Я ведала, што ты абзавешся! Тэлефон даўно паставілі. І нумар асобны давай. Адзін начальнік, праўда, не хацелі, кажу, што ты ўсё адно не пазноўніць... Ды і нумара ведаць не будзець, а ты, бач, знайшоў!.. У нас цяперака ноць. А ў вас там што — дзень? От свет вялікі! Далёка ты... Зімы ў вас там нямашака? Во палёгка якая — дроўцаў не трэба... Не, ты, сыноч, не хвалойся — мне сельсавет прывізець. І грошы за цябе прыносець. Я іх у сумачку

складваю, што ты падарыў — памятаеш? Вось вернешся, мы ўсё за іх справім — самае найлепшае табе! Не прарч, дзіцятка, — мне ж яны не патрэбны: пенсіі хапае... Прыязджай, Толічка... Замаўляе я чакані! Што — не можаш? Ну тады я сама да цябе... Зараз... Прывітанне прывязу — ад Галі. Шкада, што лёс разлучыў вас — а харашая нявестка была б... Замужам яна, дзетак гадуе. Але ж заходзіць да мяне — дзень нараджэння табе спраўляем. Я рэкажу... Не бойся — дарогу знайдзю. А там, на месцы, ты ж сустранеш мяне, добра? Бабуля хацела ўстаць, пакласці на месца трубку, але не змогла...

Раўняцкі суседзі яе так і знайшлі — у крэсле, з тэлефонам, але ўжо нежывой. — Мусяць, «хуткую» хацела выклікаць, — меркавалі яны, — і не паспела. Адрагавала, бедная.

І ніхто падумаць не мог, што ўсё якраз наадварот — што ў той апошні імгненні свайго жыцця яна была багатая і самая шчаслівая, бо дачкалася ж сына, трохі паразмаўляла за імі!

На сціпрых памінках гаварылі шмат — успаміналі гаротнае Насціна жыццё. І шчыра дзівіліся: — Бач ты, колькі гадоў не бачыў нішто, каб яна ўсімхінула, а ў труне з усмешкай была... Відаць, таму, што бясконым зорным шляхам ужо ішла да Толічкі, да сына.

Аляксей КРЫШТОПЕНКА, г. Сянно

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

ПА ВОЛІ ПАЛКОЎНІЧАГА ПАЛЦА

Марозны дзень. Ідзе першы год май лейтэнанцкай службы на Далёкім Усходзе. Наша вайсковая часць у панядзелак раіцца, як заведзена, выстройваецца на плячы. Начальнік штаба з трыбуны крычыць:

— Усім лейтэнантам пасля разводу застацца ў пастроіцы ў адну шаронгу перад трыбунай.

Застаёмся. Палкоўнік злазіць з трыбуны, марудна рухаецца здоўж шарэнгі, угтыдаецца. Нарэчыце падае голас: — Ты, вась ты, а таксама ты... І яшчэ ты...

Так ён «тыкае» недзе разоў дваццаць. Пасля адыходзіць на сярэдзінку строю.

— Усе, каго я не назваў, свабодныя. Каго назваў — бягом у клуб.

Заходзім у салдацкі клуб танкавага палка, дзе людзі холад і нават сцены закрыты інеем. Садзімся ў крэслы, не здымаючы шынляў.

У залу ўваходзіць маёр у акуларах (начальнік аддзела кадраў штаба дывізіі) і пачынае нас перапісваць.

— Значыць, так, таварышы лейтэнанты. У нашага кантынгенту савецкіх войск у Афганістане цяпер вялікія страты афіцэрскага саставу. У апошніх баях загінула і паранена шмат маладых афіцэраў. Вам Радзіма аказвае давер замяніць іх там, — раптоўна паведмаляе начальнік штаба.

ецца, два тры ты, хто жанаты. Нас перапісваюць, вядуць па кабінатах, там потым дзеліцца на дзве групы. Аду абяцуюць накіраваць у Афганістан тэрмінова, адразу пасля праходжання медкаміі, другая паліцыя пазней. Я трапіў у другую.

У наступныя дні нас пераводзяць з дывізіі ў горад, каб знаходзіліся «пад рукой» у штаба арміі і былі гатовы да адпраўкі ў лобы момант. Ставяць на розныя пасадзі ў воіцкіх часцях. Лейтэнанты не супярэчаць гэтым новым абставінам і з радасцю пакідаюць глухі гарнізон за тры кіламетры да блізкай-шага пасёлка. А Усурыскі — гэта гарад, тут кіназатры, рэстараны, дыскарад, ды і дзючаты, зразумела.

Ляцэць дні за днямі. Хтосьці з нашай першай партыі ўжо з'яжджа. Майму таварышу Сяргею кажуць: маўляў, вась-вось адправіць і цябе, чакані. Мы з ім бачымся амаль кожны дзень, хоць размеркеваны ў розныя вайсковыя часці. Ён зусім знерваваўся. Чаканне яму даецца цяжка.

— Давай вечарам у рэстаран сходазім, — прапаноўвае мне ён адночы.

Я тады і падумаць не мог, што тая сустрэча стане апошняй.

У той дзень мяне пасылялі ў камандзіроўку на граніцы, і таму ад рэстарана я быў вымушаны адказацца. А калі вярнуўся праз колькі дзён, мяне чакалі перапахонны гаспадар кватры, дзе Сяргей здымаў пакой. Маўляў, праўда жылце: пайшоў тады ў рэстаран і больш не вярнуўся.

Спяшаемся з ім на кватэру. Усе рэчы сабрая, яго ваенная форма — на месцы. Ніякіх запісак нідзе няма. Тэлефанем нашым агульным знаёмым — ніхто нічога не ведае. Трэба звяртацца ў міліцыю і пісаць заяву аб знікненні

афіцэра. Падставы хваляюцца былі, бо прыморскі Усурыскі лічыўся тады вельмі крымінальным горадам.

Праз пэўны час атрымліваем адказ. Я хоць і не навічок у ваенных парадках, але быў здзіўлены да глыбіні душы. Аказваецца, Сяргей ў Афганістан забралі ў той вечар якраз з рэстарана. Чаму такая нечаканая спешнасць — не казалі. Нават заехаць на кватэру пераапраўніцца ці з сабрамі развітацца не дазволілі. Як быў (у куртцы, світары і джынсах) — пасадзілі на дзюжурную машыну, адвезлі на аэрадром, дзе чакаў самалёт. Туды яшчэ колькі нашых лейтэнантаў спешна прывезлі. Здаецца, нават у сорак першым годзе так хутка мабілізацыя не праводзілася.

На перасыльцы ў Ташкенце Сяргею давалася формулу купляць, каб было ў чым на вайну ехаць. Добра, што грошы хапіла. Пра гэта ён мне потым напісаў з горкім смехам.

Праслужыў Сяргей там цэлы год камандзірам узвода. Яхота была, як звычайна, на пярэднім краі. Сяргей не жаліўся, цяперлі. Вельмі марыў пра вадпуск. Каб прыехаць на Далёкі Усход, пабачыцца, рэчы забраць, ды развітацца па-афіцэрску з баявымі сабрамі, і дзюжурна.

На перасыльцы ў Ташкенце Сяргею давалася формулу купляць, каб было ў чым на вайну ехаць. Добра, што грошы хапіла. Пра гэта ён мне потым напісаў з горкім смехам.

Праслужыў Сяргей там цэлы год камандзірам узвода. Яхота была, як звычайна, на пярэднім краі. Сяргей не жаліўся, цяперлі. Вельмі марыў пра вадпуск. Каб прыехаць на Далёкі Усход, пабачыцца, рэчы забраць

■ Нарадзіцца прыгожай

ЖЫЦЦЁ З «КАРОНАЙ»

За правядзеннем конкурсаў прыгажосці, затаішы дыханне, назіраючы многія з нас. Адным прыгажуні-пераможцы падабаюцца, іншыя лічаць, што былі лепшыя прэтэндэнткі на ганаровае месца, але ўсіх цікавіць далейшы лёс гэтых «спакусніц». Ці ўдалося ім дасягнуць яшчэ большага поспеху, або ўсё пачалося і адначасова скончылася на конкурсе прыгажосці? Ці заўсёды тытул «міс» — гэта шчаслівы білет у зорную будучыню?

перамагчы на конкурсах «Міс амерыканская мара-2001», «Міс Турызм Інтэрнэшнл-2002», а таксама ўдзельнічала ў барацьбе за тытул «Міс Сусвет-2004». А ўжо ў наступным годзе

Юлія КУРАЧКІНА, Міс свету-1992

Будучая Міс свету-1992 прыйшла ў мадэльны бізнес вельмі рана: з 14 гадоў сур'ёзна працавала над уласнай кар'ерай. У 18 яна ўжо была прафесійнай мадэльлю, супрацоўнічала з многімі маскоўскімі фірмамі таго часу.

Падчас аднаго з паказаў «Мякакага золата Расіі», калі Юлія выходзіла на подыум у раскошных футурыстычных вырабах, на 18-гадовую дзяўчыну звярнулі ўвагу арганізатары. І яна атрымала прапанову прадстаўляць Расію на міжнародным конкурсе «Міс Свету-1992». Хоць, паводле ўмоў, прэтэндэнткі на званне «Міс Свету» павінны спачатку стаць «самымі прыгожымі» ў сваёй краіне, Юлія не прыйшла ўдзельнічаць у шматгадзінных кастынгах і прамежавых конкурсах.

У выніку Курачкіна атрымала ўпэўненую перамогу на конкурсе, які праводзіўся ў паўднёва-афрыканскім горадзе Сан-Сіці. (Дарэчы, поспех Юліі паклаў пачатак цэлай эпохі, калі прыгажосцю рускіх мадэльляў стаў

яна была запрошана ў журы гэтага конкурсу. Таксама Аляксандра паспела пабываць тэлеведучай і актрысай: працавала на тэлеканале «Інтэр», знялася ў навагодніх мюзіклах «Папялушка» і «Снежная каралева», серыяле «Я цябе кахаю».

У 2004 годзе Нікалаенка скончыла акадэмію, атрымаўшы дыплом бакалаўра, а затым магістра права. У 2005-м падпісала кантракт з «Міс Сусвет» і стала афіцыйным ліцэнзіянтам конкурсу «Міс Украіна Сусвет». А ў 2008 годзе Аляксандра выйшла замуж... за 72-гадовага амерыканскага мільярдэра Філа Рафіна, які займаецца ігральным бізнесам, нафтай, гандлем і нерухомасцю. З гэтага моманту ў жыцці украінскай прыгажуні адкрылася новая, амерыканская старонка.

Цяпер Саша — рэдкая госяца ва Украіне, яна занята выхаваннем дзяцей. Аднак тытулаваная прыгажуня знаходзіць час не толькі для сямяі, але і для самарэалізацыі ў працы. У Лас-Вегасе Нікалаенка-Рафін валодае адным з лепшых SPA-салонаў, а таксама з'яўляецца віцэ-прэзідэнтам гасцініцы «Востраў скарбаў». Аляксандра разам з мужам задзейнічана ў шматлікіх дабрачынных і мецэнацкіх праграмах у ЗША і Украіне.

Аксана ФЭДАРАВА, Міс Сусвет-2002

На свой першы конкурс прыгажосці Аксана трапіла нечакана для сябе. На кастынг конкурсу «Міс Санкт-Пецярбург-1999» яе прывяла сяброўка. Прайшоўшы адбор, Аксана трапіла ў фінал конкурсу і спакойна выйграла яго.

захалпцяцца ўвесё свет.) На працягу наступнага года дзяўчына займалася ўсім тым, што па традыцыі робіць пераможцы конкурсу «Міс Свету». Расіянка прымаля ўдзел у дабрачынных акцыях, аб'ехала многія краіны. Але праз некаторы час Юлія раптам знікла... Пасля бліскавай перамогі на міжнародным конкурсе, нягледзячы на чаканні многіх прыхільнікаў, руская прыгажуня вырашыла не прывязваць сваё далейшае жыццё мадэльнаму бізнесу. Яна скончыла сталічны фінансава-эканамічны інстытут, выйшла замуж, стварыла і ўзначаліла ўласную турыстычную фірму. Цяпер Міс свету-92 разам з сям'ёй жыве ў роднай падмаскоўнай Шчарбіна. А многім суседзям і па гэты дзень складана паверыць у тое, што побач з імі жыве сапраўдная «карылева прыгажосці».

Аляксандра НІКАЛАЕНКА, Міс Украіна-2001

Аляксандра — адна з самых тытулаваных украінскіх прыгажунь.

Топ-мадэль, тэлеведучая і актрыса нарадзілася ў Венгрыі ў сям'і вайскоўца, але дзяцінства і юнацтва правяла ў Адэсе. Ужо на першым курсе Адэскага нацыянальнага ірыдычнай акадэміі даўганогая студэнтка стала Міс Адэсы, а ў хуткім часе надзела карону Міс Украіны-2001.

На «Міс Свету-2001» у Паўднёва-Афрыканскі Рэспубліцы Нікалаенка ўвайшла ў дзясятку фіналістак. Акрамя таго, Саша паспела

кланяны кантракты і дзелавыя прапановы. Аднак тое, што адбылося пазней, здзівіла увесё свет. Упершыню за ўсю гісторыю існавання конкурсу дзейная Міс Сусвету адмовілася ад тытула. Аксана вярнула каштоўную карону і паехала ў Санкт-Пецярбург, каб абараніць дысертацыю і скончыць сваё навучанне ў ад'юктурцы. Кантракт з Аксанай Фэдаравай быў скасаваны. Званне «Міс Сусвет-2002» аўтаматычна перайшло да канкурсанткі з Панама.

Аксана стала кандыдатам юрыдычных навук і працягвае выкладаць ва ўніверсітэце МУС, працуе ўжо над доктарскай дысертацыяй. Але перамога на самым прэстыжным конкурсе прыгажосці не магла не паўплываць на яе жыццё. Неўзабаве Фэдаравы прыняла прапанову тэлеканала ВГТРК стаць вядучай папулярнай дзіцячай тэлепраграмы «Добрай ночы, малы!» і даволі хутка стала адной з самых вядомых асоб тэлеканала «Расія». У 2007-м з-за немагчымасці сумяшчаць службу ў праваахоўных органах з працай на тэлебачанні Аксана звольнілася ў запас у званні маёра міліцыі.

Сёння Аксана Фэдаравы вядзе мэрпрыемствы на самых прэстыжных пляцоўках Масквы, здымаецца ў рэкламе вядомых брэндаў. Яе голас можна пачуць па радыё, у мастацкіх і анімацыйных фільмах. Цяпер былая «Міс Сусвет-2002» засяроджана на кар'еры эстраднай спявачкі.

Вялікую частку свайго асабістага часу Аксана аддае дабрачыннасці. З 2007 года яна з'яўляецца нацыянальным Паслом добрай волі ЮНІСЕФ, а ў 2010 годзе заснавала ўласны дабрачынны фонд «Спяшайцеся рабіць добра!».

Аксана Фэдаравы — маці двух дзяцей.

Вольга ХІЖЫНKOBA, Міс Беларусь-2008

21-гадовая віцяўлянка Вольга Хіжынка перамагла ў Нацыянальным конкурсе прыгажосці ў 2008-м. (Дарэчы, у Беларусі конкурс праводзіцца раз на два гады.)

Акрамя пераходнай кароны і права прадстаўляць Беларусь на міжнародных конкурсах прыгажосці, дзяўчына атрымала ўладальніцкай адпаведнасці кватэры ў Мінску, якую ёй падарыў тэлеканал АНТ.

Цікава, што Вольга магла скончыць ўдзел у конкурсе яшчэ на паўфінальнай стадыі: ад Віцебскай вобласці журы выбрала ў фінал іншую дзяўчыну. Вольга Хіжынкава «выратавалі» тэлегледачы, пераважна большасць якіх аддала ёй свае галасы.

Як расказвала Вольга ў адным з інтэрв'ю, яна была вельмі рада трапіць у фінал. Пяршапачаткова ёй хацелася прайсці ўсе прыступкі, усе кастынгі ад пачатку і да канца, але нейкіх асаблівых мэт перад сабой яна не ставіла. Прэтэндэнткамі ж на перамогу яна лічыла тых дзяўчат, каго ў фінал выбрала менавіта журы.

Калі бачым, жаданне Вольгі дайсці да канца ажыццявілася на ўсё сто працэнтаў.

Дзяўчына ўжо была вядомая ў родным горадзе сваёй прыгажосцю і грацыяй. Яна неаднаразова прымаля ўдзел у «Белай амфары» ў якасці манекеншчыцы, а ў 2007 годзе заняла

першае месца ў конкурсе дэманстрацыйна-жаночага адзення.

Вольга скончыла каледж лёгкай прамысловасці ў Віцебску, працавала кіраўніком гуртка тэатра моды. Пасля атрымала адукацыю ў Інстытуце журналістыкі БДУ. Нейкі час яна працавала на тэлебачанні, а затым на пасадзе прэс-сакратара праўлення Белкаапсаюза.

У верасні 2012-га адна з самых прыгожых дзяўчат Беларусі выйшла замуж. Вяселле праходзіла амаль пад грыфам «сакрэтна» — ні прэсы, ні вядомых гасцей. Пра жаніха было мала звестак: 34 гады, родам, як і нявеста, з Віцебска. Вядома, што пасля перамогі Юлія на конкурсе «Міс Беларусь» ён услед за каханай пераехаў жыць у Мінск.

Святлана КУЗНЯЦOVA, Міс Сусвет-2013

Дзяўчоца прозвішча Святланы Кузняцовай — Крук — шмат скажа тым, хто цікавіцца конкурсамі прыгажосці. Міс Сусвет-2013 — пераможца... першага нацыянальнага конкурсу «Міс Беларусь-1998».

Далейшы «паслужны» спіс уражвае: «Віцэ-Міс СНД-1999», фіналістка «Міс Еўропа-99», удзельніца «Міс Свету-2000», «Міс Міленіум-2012», «Міс Сусвет Беларусь-2013». Дарэчы, на конкурсе «Міс Сусвет-2013» было вырашана вызначыць дзвюх пераможцаў. Адно — на густ прафесійнага журы, другую — на думку публікі і па выніках галасавання. Жыры выбрала Святлану Кузняцову, гледачы — прадстаўніцу Малайзіі.

Святлана закончыла школу з залатым медалём. З дзяцінства яна марыла стаць урачом або міліцыянерам, але першую вышэйшую адукацыю атрымала на матэматычным факультэце Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта, а другую — у Вышэйшай школе эканомікі (Расія).

Кузняцова жыве ў Маскве, замужам, выхоўвае двух дзяцей, выкладае матэматыку ў цэнтры адукацыі, займаецца дабрачыннасцю, супрацоўнічае з Фондам ААН у галіне народанасельніцтва ў Рэспубліцы Беларусь па пытаннях хатняга гвалту і гендарнай роўнасці, пастаянна ўдасканальваецца ў прафесійнай дзейнасці. Па выніках конкурсу «Настайнік года» ў 2010-м Святлана ўвайшла ў дзясятку лепшых маскоўскіх педагогаў, атрымаўшы ўрадавы медаль за заслугі перад расійскай адукацыяй.

Як бачым, лёсы першых прыгажунь складаюцца па-рознаму: адны спрабуюць сябе ў кіно і на тэлебачанні, другім конкурсу дапамог адкрыць сваю справу, трэція выбіраюць прафесію, не звязаную са знешнасцю, чацвёртыя прысвечваюць жыццё сям'і. Адно можна сказаць дакладна: пасля перамогі перад каранаванай «міс» адцяньваюцца многія дзверы, а далей усё залежыць ад самой дзяўчыны. Праўду кажуць у народзе: «Не радзіся краснай, а радзіся шчаснай».

Вольга ЦЫБУЛЬСКАЯ

■ Ад усяго сэрца!

Што табе падарыць, чалавек мой дарагі?

Зразумела, што кожны з нас хоча атрымаць у падарунак нейкую арыгінальную рэч. Пра гэтым яна павінна быць не толькі прыгожай, але і адпавядаць нашаму густу. Аднак знайсці такі падарунак, тым больш — для каханнага чалавека, бывае вельмі няпроста.

Найперш высветлім, якія падарункі жанчыны і мужчыны... не хацелі б атрымаць наогул. З аднаго боку, гэты падыход выглядае крыху дзіўным, з другога — дазваляе выкрасліць са спісу рэчы, якія гарантавана могуць сапсаваць настрой вашай «палавінцы».

Такім чынам, у выніку праведзенага апытання на гэты конт калег, сяброў і знаёмых высветлілася, што найбольш негатыўна прадстаўніцы прыгожай паловы ставяцца да падарункаў «бытавога характару».

«Не люблю зямляца бытам, таму ўсе падарункі, з ім звязаныя, адрозна саласуюць мне настрой», — прызнаецца Святлана. Да таго ж бытавыя тэхнікі выглядаюць як спроба мужчыны сскаманіць на падарунак каханай. (Маўляў, усё роўна неабходна купіць кухонны камбайн — дык чаму б не падарыць яго на свята?) «Быццам адмакнуліся ад цябе, як ад наддакучлівай мухі», — уздыхае Святлана. Выключэннем, лічыць яна, можа быць толькі тэхніка, якую жанчына сама папрасіла падарыць.

Дарчы, не ўсе жанчыны любяць атрымаць касметыку і ювелірныя вырабы. «Напрыклад, я наогул не карыстаюся дэкаратыўнай касметыкай і не люблю ювелірныя вырабы, бо яны не адпавядаюць майму спартыўнаму стылю адзення», — прызнаецца Алеся. Лепшы падарунак для Алеся — добрая кніга ці фільм (на дыску ці ў кінатэатры)... «Але таксама важна, каб яны не былі жаласліва-слэзлівымі!», — падкрэслівае яна.

Практычна ўсе прадстаўніцы прыгожай паловы становаць аднесліся да перспектывы атрымаць на свята прыгожую бялізну. «Але тут ёсць сур'ёзная праблема, — гаворыць Ганна. — Не ўсе мужчыны добра разбіраюцца ў жаночых памерах, прычым не выратуюць нават доўгае сумеснае жыццё». А калі прадстаўнік моцнай паловы не ўпэўнены, што здолее справіцца з гэтай задачай, яму лепш не рызыкаваць. Дарчы грошы таксама не варта. «Выглядае так, як і з бытавой тэхнікай — падарунак з шэрагу «На, толькі адчаліся!».

Дзіяна БАЛЬКА, паэт, драматург, псіхолог

— *Мае любімыя сваты — гэта сваты душы, а яны не залежаць ад календарных дат. Для таго, каб адзначыць той жа Дзень закаханых, мы з мужам не чакаем лютага, а робім гэта кожны раз, калі нахлынуць пачуцці і хочацца сказаць роднаму чалавеку, як ты яго кахаеш і як многа ён для цябе значыць. З цягам часу пачынаюць цаніць не палкі ўчынкi, а штодзённую вернасць, цяпленне і ўзаемадапамогу. Гэта і ёсць найлепшы падарунак.*

А вось мужчыны аказаліся не такімі капрызнымі, як жанчыны. Практычна ўсе ў святковы дзень з вялікім задавальненнем атрымалі б у падарунак нешта з тэхнікі. «Але ж вы, жанчыны, у тэхніцы разбіраецеся не лепш, чым мы ў жаночай бялізне, — усміхаецца Віталь, — таму, відаць, прыйдзецца задаволіцца «порціяй» інтэму і якім-небудзь плошчавым сардэчкам».

Прадстаўнікі моцнага полу таксама лічаць, што ім можна ўручыць НЕШТА, выкананае з гумарам. Добрым падарункам стане таксама кніга (гістарычная, дэтэктыўная альбо пазнавальная) ці фільм з «гарачанымі» сюжэтам. («Ну, вы, жанчыны, самі зразумелі, якое кіно мы маем на ўвазе!»)

Сярод непажаданых падарункаў большасць з апрошаных мужчын назвала «бялізну-шкарпэткі-сродкі для галення-тапкі».

«Праўда, ну хопіць нам іх ужо дарыць, жанчыны!» — іранічна гаворыць Аркадзь.

Ды і з выбарам галштукаў у якасці падарунка, як лічаць мужчыны, таксама неабходна быць асцярожнымі: маўляў, не ўсе з нас іх любяць і носяць.

Гелена АВЕЛА

■ Нататнік Яго жонкі

Святлана ДЗЯНІСАВА, галоўны рэдактар часопіса «Малодосць»

ВАР'ІАНТ «ЛАЙТ»

Я хоча і ствараю ўражанне цяміяннай памяркоўніцы, усё ж, як высветлілася, шмат да чаго стаўлюся больш чым непрыязна. Прынамсі, да большасці з таго, што звычайна ў жанчын выклікае респект і сімпатыю. Напрыклад, я вельмі не люблю аддаваць волюны час шопінгу і наведваць кавярні — першае для мяне нудота, другое — спрэс адно расчараванне. Не люблю гаварыць пра грошы і кошты (як па мне, дык зусім не жаночыя тэмы), не люблю чытаць «слэзлівыя» раманы (і нават глядзець, як гэта робяць іншыя, — раздражняе), не люблю размаўляць па тэлефоне доўга і не па справе, не люблю спазняцца і чакаць тых, хто спазняецца — стаўлюся да апошніх як да істот з іншага свету (бо прыныц дзеяння гадзінніка ўжо асвоілі, здаецца, усе). Не люблю карыстацца кухоннымі прыстасаваннямі кіталту электрычных мясарубак, міксеру-блендараў, кававарак-цестамесак-хлебалецка — лічу, што ўсё гэта выдатна замяняюць простыя чалавечыя рукі (а можа, я лянучу пасля ўсё гэта адмываць — лакуць не вырашыла). Не люблю слухаць жаночы відск прысутніцці з мышамі, павукамі, тараканамі і вусенямі — даволі прыемнымі, на маю думку, істотамі.

Люблю: дождж, туман, моцны вецер і цяжкае нізкае неба; шалёную загрузанасць на працы і адсутнасць адпачынку дома; позна класіцы спацы і рана ўставаць (была б мая воля — выключыла б сон са спіса патрэб арганізма, тым больш што гэта не такая ўжо праблема, варта толькі трошкі перафарматаваць некаторыя магзавыя опцыі)...

Калі нехта, прачытаўшы гэтыя радкі, скажа (або хаця б падумае), што яны пісаліся занудай з прынцыпамі і без кампрамісаў, то... То і няхай. Няхай сабе ён думае так далей, бо мне усё роўна, што пра мяне хто думае і ці думае хто-небудзь пра мяне ўвогуле. Акрамя, зразумела, Яго.

Учора, блукаючы ў інтэрнэце ў пошуку інфармацыі, выпадкова натрапіла на артыкул пад назвай нахкашт «Псіхалогія макіяжу» (цікава было б ўспомніць, што я тады насамрэч шукала). І ў ім вачыма затрымаўся.

Дарэчы, вочы — гэта усё, што я звычайна фарбую. Дакладней, вежкі. Яшчэ дакладней, я карыстаюся выключна тушшу для век, ігнаруючы усё астатняе, уключаючы цені, пудру, алоўкі, румяны і нават элементарнае — ламаду. Вытворцы касметыкі, несумненна, абанкруціліся б, калі б такіх, як я на свеце было шмат. На іх шчасце, справы з такімі, як я, ў гэтым свеце складаюцца інакш. Але цяпер не пра тое. Калі верыць артыкулу, то тыя, хто ў макіяжы аддае перавагу вар'іанту «лайт» (лёгкаму, ледзьве прыкметнаму) ды яшчэ з акцэнтам на вочы (бо ёсць акцэнт на вусны, але гэта іншая гісторыя), у жыцці — увага! — нікія не заздуды, а назіральныя, уважлівыя, клпатлівыя, міласэрныя, непасрэдныя, мілыя, добрыя стварэнні... Дай Бог здароўя псіхалагам! Даўжэзны спіс добрых якасцяў, складзены імі, перарываецца раптам зусім недарэчнай інфармацыяй пра тое, што прадстаўніцы вар'іанту «лайт»... спачатку думаюць, а дзейнічаюць — пасля. Лухта лухтоуто...

— Ты калі-небудзь можаш, перш чым нешта рабіць, хаця б трошкі падумаць? — пытаецца Ён у мяне. Часта, між іншым, пытаецца.

— Не, не магу. Як так можна?

І ніякіх жартачак — я сапраўды не разумею, як можна нешта рабіць, калі галава поўніцца нейкімі думкамі, і дабівацца пры гэтым поспеху. Ды калі б у сараканожкі хто папытаў, як яна ходзіць...

— Калі б я задумвалася над тым, што мне трэба зрабіць, то любая справа, якая залежыць ад мяне, не зрушылася б з месца, — тлумачу Яму, маючы на ўвазе, што, падумаўшы як след, я магу: спужацца правалу і сораму — раз, паленавацца — два, авансам расчаравання ў выніку — тры, не разгледзець ніякага сэнсу, бо яго, па вялікім рахунку, няма ні ў чым — гэта чатыры... Як мінімум.

— Авантурстка. Ён пацкае плячыма. — Вар'іант «лайт». Я усміхаюся. Толькі вачыма

■ Матуліны занатоўкі

КАЛІ ПАТРЭБНЫ ВЕРТАЛЁТ

Прышлі з наёмніцтва з дзіцячым садком. Калі кабінета загадчыцы муж дае Антону апошнія інструкцыі: «Я адчыню дзверы — ты вітаешся: «Добры дзень!» «Добры дзень», — паслухмяна паўтарае Антошка. Адчыняем дзверы...

— Не папайцеся, я вельмі добры пірат! Я прыйшоў цябе ратаваць, — радасна паведамляе загадчыцы сын. Дзякуй яшчэ, што не выканав сваю любімую песню пра куфар мерцвяка і бутэльку рому! Падумалі б пра нас абы-што... Хаця, па шчырасці, гульні ў піратаў з выратаваннем прынцэса, пошукіма кладаў і ўяўнымі караблямі мне самой вельмі падабаюцца...

«Здаецца мне, што твой Антон у садок не пойдзе», — гуд таму сказала мне нявестка (дыпламаваны дзіцячы псіхолог, між іншым), спасылваючыся на свой вопыт назірання за матулямі, якія выхоўваюць дзяцей адны. І сапраўды: сваёй бацьку, які працуе за мяжой, Антошка бачыць лічаныя разы на год. Бабуль у нас няма. А ў гоцы да «іншагароднік» дзядуль мы выбіраемся пераважна летам... Як ні круці,

увесё яго свет сканцэнтраваны вакол мяне. І я дакладна ведаю, што менавіта ў маёй кампаніі Антон пачувае сябе найбольш камфортна, што менавіта са мною яму цікавей за ўсіх іншых і што ні да каго больш ён не адчувае такой любові і даверу (хаця ён ніколі мне пра гэта не кажаў). Але я не жадаю, каб так было заўсёды. Заставацца галоўным чалавекам у сынавым жыцці — не мая зававетная мара (у мужавым — яшчэ куды ні ішло). Толькі абставіны склаліся вельмі так...

Калі зусім шчыра, дык мне вельмі захацелася даказаць братавай жонцы, што не ўсё на свеце адбываецца па аднолькавых псіхалагічных сцэнарыях. Ледзь ці не пры кожнай нашай сустрэцы яна распавядала чароўную страшнынку на тэму «адна маці і садок». Маўляў, ёй даводзілася кансультаваць сямяў хлопчыка, для якога наведванне дзіцячага садка скончылася дыябетам — малы так і не здолеў прывыкнуць да разлукі з любай матуляй. У іншай сям'і маці была вымушана ўладкавацца туды янечкай, не вытрымаўшы сынавых істэрый... Пасля падобных разоў папрасіць у

нявесткі прафесійнай парады гонар ужо не дазваляў. І ўрэшце, хто ведае майго Антона лепш за мяне?

У сваёе дзве з паловай гады ён наведваў пяць краін. Цягнікі, караблі і самалёты бачыў не толькі на малюнках. Лёгка «падтрымліваў размову» з польскімі, латышскімі і шведскімі бабулямі. Ледзь не због ад мяне, даганяючы такога, як сам, хлопчыка ў Празе. А ў Вільнюсе жадаў гуна спяваць усюды, дзе толькі чуліся спеўны, нават у царкве... Так, я заўжды была недзе побач. Але Антон даўно перастаў панікаваць, калі я раптам знікала з яго поля зроку. Бо, як толькі сын навучыўся ходзіць, падчас прагулак пачала пакідаць яго на «быкаго». Зрабіўшы выгляд, што забылася забраць дома нешта надта важнае, прапаноўвала яму пагуляць разам са старэйшымі дзецьмі альбо пасядзець на лавачцы побач з «пад'езнымі» бабулькамі. Хадзіла з сынам у суседнія двары, дзе былі малыя дзеці, і ладзіла з імі якую-небудзь гульню — Антон проста вымушаны быў далучацца... Што-што, а трымацца за маю спаднічку ён даўно не імкнуўся. Я ўжо амаль палічыла, што «місія выканана», але тут мы

завіталі ў гоцы да маёй даўняй сяброўкі, якая нарадзіла чацвёртага дзіця.

— Ты на яго крычыш хоць калі-небудзь? — сурова запыталася сяброўка. — Не? Дык трэба пачынаць. Радкая выхавальніца спраўляецца з імі без крыку, калі ў яе іх 30. Тут я зразумела, што ў садок побач з домам мы наўрад ці пойдзем. «К» там дакладна не менш за 30...

Натуральна, знайсці адпаведную «дзіцячую ўстанову» (невялікі ведамны садочак) і дамовіцца наконт месца для Антона ўдалося не за адзін дзень. Але ўсё, што засталася зрабіць надалей, было ўжо «справай тэхнікі». Перавясці сына на «садаўскі» рэжым. Паглядзець разам з ім «Вусатага няня». Прывучыць да смаку «садаўскіх» страў (о, вы, напэўна, і не ўяўляеце, колькі народу сумуе па амлеце ці запяканы «дакладна-як-у-дзіцячым садку» і дзеліцца адно з адным рэцэптамі ў інтэрнэце!). Ну і нарэшце пазнаёміцца з выхавальніцай...

— Мама, мне вельмі патрэбны верталёт! — абвясціў сын, калі да «часу Х» заставалася тры дні. — Дзед Мароз мне яго прынясе?

— Хіба што праз год, — адказала я. — Можна,

Внимание акционеров ОАО «Белсолод»

19 марта 2014 г. по адресу: г. Иваново, ул. Полевая, 32
СОСТОИТСЯ ОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ

Начало работы собрания в 13.30.
Время регистрации участников собрания — в день проведения собрания с 12.30 до 13.30.

Участник собрания должен при себе иметь документ, удостоверяющий личность для акционеров — также доверенность или договор.
С информацией (документами) при подготовке к проведению собрания можно ознакомиться с 12 марта в рабочие дни с 9.00 до 16.00.

- Повестка дня:**
- Об итогах финансово-хозяйственной деятельности ОАО «Белсолод» в 2013 году и основных направлениях деятельности Общества на 2014 год.
 - Отчет наблюдательного совета ОАО «Белсолод» за 2013 год.
 - Отчет ревизионной комиссии о результатах проведенной ревизии за 2013 год, заключенной по бухгалтерскому балансу, отчету прибылей и убытков, годовому отчету ОАО «Белсолод». Ознакомление Общества с заключением аудиторов.
 - Утверждение годовых отчетов, бухгалтерского баланса и отчета о прибылях и убытках за 2013 год.
 - Утверждение распределения чистой прибыли за 2013 год. О выплате дивидендов за 2013 год.
 - О направлениях использования чистой прибыли ОАО «Белсолод» на 2014 год.
 - Избрание членом наблюдательного совета и членом ревизионной комиссии ОАО «Белсолод».
 - О назначении материального вознаграждения членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
 - О передаче в собственность граждан жилых домов.
- Наблюдательный совет.
УНП 200075434

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
1	Капитальное строение, инв. № 420/С-4164 (назначение — здание административно-хозяйственного, применение — административное здание), общей площадью — 165,4 кв.м, г. Лида, ул. Калинина, 45.
2	Капитальное строение, инв. № 420/С-45379 (назначение — здание административно-хозяйственного, наименование — здание диспетчерской), г. Лида, ул. Калинина, корп. 1, общей площадью — 92,6 кв.м.
3	Капитальное строение, инв. № 420/С-44466 (назначение — здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т.ч. автомобильные заправочные и газонаполнительные станции), наименование — здание заправочной), г. Лида, ул. Калинина, 45, корп. 7, общей площадью — 20,1 кв.м.
4	Капитальное строение, инв. № 420/С-44469 (назначение — здание специализированное коммунального хозяйства, наименование — здание калориферной), г. Лида, ул. Калинина, 45, корп. 5, общей площадью — 12,4 кв.м.
5	Капитальное строение, инв. № 420/С-4168 (назначение — здание специализированное транспорта, применение — двухэтажное панельное здание гаража № 2), г. Лида, ул. Калинина, 45, общей площадью — 1141,5 кв.м.
6	Капитальное строение, инв. № 420/С-4163 (назначение — здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование — склад), г. Лида, ул. Калинина, 45, общей площадью — 345,3 кв.м.
7	Капитальное строение, инв. № 420/С-4165 (назначение — здание нежилое, применение — здание агрегатное, топливное отделение, электроцех, котельная), г. Лида, ул. Калинина, 45, общей площадью — 641,7 кв.м.
8	Капитальное строение, инв. № 420/С-47232 (назначение — здание специализированное коммунального хозяйства, наименование — насосная), г. Лида, ул. Калинина, 45, корп. 6, общей площадью — 18,6 кв.м.
9	Капитальное строение, инв. № 420/С-4166 (назначение — здание нежилое, применение — трансформаторная подстанция), г. Лида, ул. Калинина, 45, общей площадью — 19,6 кв.м.
10	Капитальное строение, инв. № 420/С-47234 (назначение — сооружение неустановленного назначения, наименование — благоустройство), г. Лида, ул. Калинина, сооружение благоустройства производственной территории ОАО «ГродноАТЭП», общей площадью — 12628,0 кв.м.
11	Капитальное строение, инв. № 420/С-46844 (назначение — сооружение специализированное коммунального хозяйства, наименование — водопроводная сеть), г. Лида, ул. Калинина, водопроводная сеть на производственной территории ОАО «ГродноАТЭП», протяженностью — 128,3 м.
12	Капитальное строение, инв. № 420/С-46843 (назначение — сооружение специализированное коммунального хозяйства, наименование — канализационная сеть), г. Лида, ул. Калинина, канализационная сеть на производственной территории ОАО «ГродноАТЭП», протяженностью — 121,59 м.
13	Капитальное строение, инв. № 420/С-50292 (назначение — сооружение специализированное коммунального хозяйства, наименование — канализационная сеть), г. Лида, ул. Калинина, канализационная сеть на производственной территории ОАО «ГродноАТЭП», общей площадью — 0,0 кв.м.
14	Зеленые насаждения, г. Лида, ул. Калинина, 45.

Местонахождение объекта	г. Лида, ул. Калинина, 45.
Лот расположен на земельном участке	Кадастровый номер 423650100013001252, площадью 1,8513 га (назначение — земельный участок для обслуживания производственной территории) по адресу: г. Лида, ул. Калинина, 45.
Примечания	Имеются ограничения со стороны 3-х лиц в виде аренды.
Начальная цена продажи	4 458 010 800 (четыре миллиарда четыреста пятьдесят восемь миллионов десять тысяч восемьсот белорусских рублей с учетом НДС)
Сумма задатка	222 900 540 (двести двадцать два миллиона девятьсот тысяч пятьсот сорок белорусских рублей)
Продавец	ОАО «ГродноАТЭП», 230001, г. Гродно, ул. Суворова, 109, тел. 520234
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 41-98-34
Условия аукциона	Без условий
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 3012579170017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225.

Аукцион состоится 3 марта 2014 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, являющиеся резидентами аукциона в названный в извещении срок, заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами:

заявленная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;

юридическим лицом — резидентом Республики Беларусь — копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица; индивидуальным предпринимателем — документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;

юридическим лицом — нерезидентом Республики Беларусь — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются:

представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя — доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя;

физическим лицам — документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица — доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Принятые заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами зачисляются в установленном порядке организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатор аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30.

Последний день приема заявлений — 25 февраля 2014 г. до 15.00.

Телефон для справок: 41-98-32, 41-98-34 — Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки».

ОТЧЕТ Международного социально-экономического фонда «Идея» об использовании имущества за 2013 год

Международный социально-экономический фонд «Идея» зарегистрирован Министерством юстиции Республики Беларусь решением № 112 от 26.05.2011 и внесен в ЕГР за № 805001668.

Адрес фонда: 220004, г. Минск, ул. Замковая, д. 27, каб. 16, пом. 7.

1. Учредители фонда — Радьков В.М. и Самуэльс П.Н.

2. Информация о стоимости имущества фонда:

- имущество, переданное учредителями (учредителем) фонда — 194 357 065 белорусских рублей;
- доходы, полученные от осуществляемой в соответствии с уставом фонда предпринимательской деятельности, — 199 487 416 белорусских рублей;
- прочие доходы фонда, не запрещенные законодательством Республики Беларусь, — 208 930 262 белорусских рублей.

3. Информация о суммах расходов фонда:

- расходы, понесенные фондом на достижение общественно полезных целей, определенных уставом, — 130 682 226 белорусских рублей;
- расходы, понесенные фондом от осуществления в соответствии с уставом фонда предпринимательской деятельности, — 189 100 129 белорусских рублей;
- прочие расходы фонда, не запрещенные законодательством Республики Беларусь, — 217 377 448 белорусских рублей.

4. Стоимость чистых активов фонда на 31 декабря 2013 года — 130 188 966 белорусских рублей.

5. Фонд не является учредителем унитарных предприятий, хозяйственных обществ и не участвует в создании других юридических лиц.

ЯНУШКОВИЧСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ проводит аукцион по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для обслуживания многоквартирных жилых домов. 20.03.2014 г. в 10.00 по адресу: Логойский район, д. Янушковичи, ул. Центральная, д. 36.

№п/п	Адрес земельного участка	Площадь земельного участка	Наименование инженерных сетей	Начальная цена (бел. рублей)	Задаток (бел. руб.)	Расходы по документации
1	д. Паवलенты, участок № 3, кадастровый № 623288011601000009	0,2250 га	Электроснабжение	17 984 000	3 596 800	5 652 083
2	д. Паवलенты, участок № 4, кадастровый № 623288011601000010	0,2250 га	Электроснабжение	17 984 000	3 596 800	5 652 083
3	д. Паवलенты, участок № 5, кадастровый № 623288011601000011	0,2250 га	Электроснабжение	17 984 000	3 596 800	5 652 083
4	д. Паवलенты, участок № 6, кадастровый № 623288011601000012	0,2250 га	Электроснабжение	17 984 000	3 596 800	5 652 083
5	д. Аскришино, участок № 1, кадастровый № 623288000601000028	0,2500 га	Электроснабжение	15 123 950	3 024 790	4 194 600
6	Совденевичи, участок № 2, кадастровый № 623288013601000046	0,2500 га	Электроснабжение	17 200 000	3 440 000	4 124 100
7	Совденевичи, участок № 1, кадастровый № 623288013601000045	0,2500 га	Электроснабжение	17 200 000	3 440 000	4 124 100
8	д. Серпищико, участок № 1, кадастровый № 623288014101000036	0,1958 га	Электроснабжение	12 541 000	2 508 200	4 194 000
9	д. Трусовичи, участок № 2, кадастровый номер 623288015601000017	0,2500 га	Электроснабжение	14 220 000	2 844 000	5 255 173

Задаток перечисляется на р/счет № 3600619171100 в ЦЕБ 611 ф-ла 500 Минского управления АСБ «Беларусбанк» МФО 153001601, УНП 600181536, Янушковичский сельский исполнительный комитет, код платежа 04901.

Победителя аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней после уведомления протокола о результатах аукциона внести плату за земельный участок и возместить расходы, связанные с подготовкой документации.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА И ОБСЛУЖИВАНИЯ ОДНОКВАРТИРНОГО ЖИЛОГО ДОМА В БОБРУЙСКОМ РАЙОНЕ

Номер лота по порядку	Местоположение земельного участка	Начальная цена (руб.)	Размер задатка (руб.)	Расходы, связанные с подготовкой аукциона и документация, необходимой для его проведения	Условие проведения аукциона	Характеристика земельного участка	Кадастровый номер	Инженерная и транспортная инфраструктура
1.	Бобруйский район, Вишневокский сельсоветом д. Доманово, д. 70	8 007 000	800 700	8 124 833 (расходы возмещает победитель аукциона)	Наличие не менее двух участников	Площадь 0,2500 га	№ 720881202101000142	Имеется подключение к электроснабжению
1.	Бобруйский район, Сычковский сельсоветом д. Шатково, пер. 3-й, Масловского, д. 1	7 631 021	763 102	5 987 328 (расходы возмещает победитель аукциона)	Наличие не менее двух участников	Площадь 0,1548 га	№ 720884012601000198	Имеется подключение к электроснабжению

ПРИМЕЧАНИЕ: Аукцион состоится 17.03.2014 года в 15.30 по адресу: г. Бобруйск, ул. Пушкина, 215-а, 2-й этаж, малый зал заседаний. Заявления принимаются по адресу: г. Бобруйск, ул. Пушкина, 215-а, каб. 62, в рабочие дни с 08.00 до 17.00 с 1-ого дня после публикации извещения в СМИ. Последний день приема заявлений — 11.03.2014 года до 17.00. Информация о земельных участках по контактному телефону в г. Бобруйске: 71-74-83, 71-74-30.

Для участия в аукционе гражданами Республики Беларусь (лично или через своего представителя) в установленном в извещении о проведении аукциона срок обязан предоставить следующие документы в комиссию по проведению аукциона: — заявление на участие в аукционе (с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка); — заверенную копию платежного поручения о внесении задатка (10% от начальной цены) на расчетный счет Вишневокского сельсовета № 3600712030018 в АСБ «Беларусбанк» филиал 703, код 760, УНН 700045788, код платежа 04901 или Сычковского сельсовета № 3600712110013 в АСБ «Беларусбанк» филиал 703, код 760, УНН 700045734, код платежа 04901; — представителем гражданина Республики Бела-

русью — нотариально удостоверенная доверенность; — при подаче документов на участие в аукционе граждане предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Порядок проведения аукциона:

1. К участию в аукционе допускаются лица, подавшие в указанные в извещении сроки соответствующее заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении расчетный счет задаток.

2. Первая объявленная аукционистом цена предмета аукциона определяется в соответствии с шагом аукциона. Торги продолжаются до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене аукционный номер поднимет только один участник аукциона. Аукционист называет последнюю цену и номер данного участника трижды и объявляет проданным предмет аукциона словом «продано», а участника аукциона — победителем в отношении соответствующего предмета аукциона.

3. При отсутствии лиц из участников аукциона, готовых выкупить предмет аукциона по названной цене, аукционист называет эту цену три раза. Аукцион завершается, если после третьего объявления новой цены предмета аукциона ни один из участников аукциона не поднял своего номера.

4. Предмет аукциона снимается с аукциона по решению комиссии или организации до начала проведения аукциона в случае отсутствия участников аукциона либо если на объект аукциона претендует только один гражданин.

В течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона победитель аукциона обязан внести плату за земельный участок, возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготвлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения, и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, которые подлежат выполнению до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка.

Всем желающим предоставляется возможность предварительного ознакомления с объектом.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ВИШНЕВСКОГО СЕЛЬСКОГО ИСПОЛНИТЕЛЬННОГО КОМИТЕТА Н.Н. Ревенков

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ЧАСТИ КАПИТАЛЬНОГО СТРОЕНИЯ, НАХОДЯЩЕГОСЯ В СОБСТВЕННОСТИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Аукцион состоится 20 марта 2014 г. в 11.10 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 62, к. 106. Организатор аукциона — фонд «Могилевоблимущество», 212030, г. Могилев, ул. Первомайская, 62, тел.: 8(0222) 229022, 311185, 223375. Продавец предмета аукциона — республиканское унитарное предприятие почтовой связи «Белпочта», тел.: 8(017)2260173, 2261170; 8(0222)253549 — Могилевский филиал.

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машинно-мест, частей находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 8 августа 2009 г. № 1049.

Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами принимаются ежедневно в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 15.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 62, к. 104, начиная со дня публикации извещения. Последний день приема заявлений на участие в аукционе с приложением документов — 18 марта 2014 г. с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 15.00. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе.

Сведения о предмете аукциона				
Наименование и характеристика	Место нахождения	Начальная цена, руб.	Срок договора аренды, лет	Размер задатка, руб.
Право заключения договора аренды части капитального строения (здание отделения почтовой связи № 26) с инвентарным номером 700С—52545, а именно: помещений общей площадью 48,26 кв.м (15,03; 29,24; 1,9; 2,09), расположенных на 1-ом этаже, имеется отопление, электричество.	Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Чонгарская, д. 63	1 037 590	5	100 000

Предполагается целевое использование имущества — для размещения офисов, складских помещений, оказания услуг, организации производства (кроме вредных производств).

Договорной коэффициент в базовой ставке арендной платы за 1 кв.м в месяц — 3,0.

Задаток перечисляется до момента подачи заявления на участие в аукционе с прилагаемыми к нему документами на расчетный счет фонда «Могилевоблимущество» № 3642900001315 в филиале № 700 — Могилевское областное управление ОАО «АСБ Беларусбанк», код 536, УНП 700052050. Участник аукциона, желающий участвовать в аукционе в отношении нескольких объектов недвижимого имущества, вносит задатки в размерах, установленных для каждого из них.

Аукцион является открытым, его участником может быть юридическое или физическое лицо, в том числе индивидуальный предприниматель, своевременно подавшее необходимые документы на участие в аукционе, получившее билет участника аукциона и прошедшее заключительную регистрацию.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в фонд «Могилевоблимущество» подается заявление на участие в аукционе, к которому прилагаются следующие документы:

- юридическим лицом — резидентом Республики Беларусь: копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица; копия платежного поручения о перечислении задатка на расчетный счет организатора аукциона; юридическим лицом — нерезидентом Республики Беларусь: легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; копия платежного поручения либо иного документа о перечислении задатка на расчетный счет организатора аукциона; индивидуальным предпринимателем: копия документа, подтверждающего государственную регистрацию индивидуального предпринимателя;

копия платежного поручения о перечислении задатка на расчетный счет организатора аукциона; физическим лицом: копия платежного документа о перечислении задатка на расчетный счет организатора аукциона.

При подаче заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами и заключением соглашения организатору аукциона предъявляются: физическим лицом и индивидуальным предпринимателем — документ, удостоверяющий личность; представителем физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица — оригинал доверенности (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность.

Принятые заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами зачисляются в день и время, указанные в извещении. Организатор аукциона вправе отказать от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 дня до его проведения, получившие согласие об отказе от проведения аукциона публикуются в газете «Звязда».

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, индивидуальные предприниматели, перечисленные выше, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении расчетный счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Участник аукциона объявляется победителем аукциона в случае, если по новой объявленной аукционистом цене аукционный номер поднимет только один участник аукциона;

- если два и более участника аукциона согласились с объявленной аукционистом ценой, но ни один из них не согласился со следующей объявленной им ценой, аукционист предлагает участникам аукциона объявить свою цену, которая должна быть выше последней цены, с которой согласился участник аукциона. Участники аукциона объявляют свою цену

до тех пор, пока не останется только один участник, предложивший наиболее высокую цену;

- если после предложения аукциониста участником аукциона объявить свою цену только один из участников объявит свою цену.

Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником либо для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Законодательством предусмотрено ответственность в виде уплаты штрафа в течение одного месяца со дня проведения аукциона:

- участником, выигравшим торги, но отказавшимся или укнившимся от подписания протокола и (или) договора, оформляемого по результатам аукциона, и (или) возмещения затрат на организацию и проведение аукциона, — в размере 30 базовых величин;
- участниками, отказавшимся объявить свою цену за предмет аукциона в случае, когда такое объявление предусмотрено законодательством, в результате чего аукцион признан нерезультативным, — в размере 30 базовых величин.

Победитель (единственный участник) аукциона в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона обязан в установленном порядке перечислить на текущий (расчетный) счет арендодателя сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом внесенной им суммы задатка, а также возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение, в том числе затраты, связанные с изготвлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения.

Цена продажи предмета аукциона не засчитывается в арендную плату, подлежащую уплате в соответствии с законодательством.

Победитель аукциона приобретает право заключения договора аренды после оплаты стоимости предмета аукциона и возмещения затрат на организацию и проведение аукциона.

Срок заключения договора аренды — в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона и подписания протокола аукциона.

ОАО «Автомагистраль»

(г. Минск, ул. Кижэватова, 8)

ИЗВЕЩАЕТ СВОИХ АКЦИОНЕРОВ О ПРОВЕДЕНИИ 18.03.2014 В 15.00 ОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ по адресу: г. Минск, ул. Кижэватова, 8 (каб. 107). Форма проведения собрания: очная.

- Повестка дня собрания:**
- Об утверждении новой (шестой) редакции Устава ОАО «Автомагистраль».
 - Об итогах деятельности Общества за 2013 год и Бизнес-плана развития ОАО «Автомагистраль» на 2014 год.
 - О работе наблюдательного совета ОАО «Автомагистраль» в 2013 году.
 - Рассмотрение заключения ревизионной комиссии и аудиторского заключения по результатам проверки деятельности Общества за 2013 год.
 - Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках за 2013 год, распределение прибыли и убытков в 2014 году с учетом заключения ревизионной комиссии по результатам проверки деятельности Общества за 2013 год и аудиторского заключения.
 - О размерах начисления дивидендов за 2013 год, их утверждение, сроках выплаты.
 - Установление вознаграждения членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
 - Избрание членом наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
 - О реорганизации ОАО «Автомагистраль» путем присоединения к нему ОАО «ДСТ № 7».
 - Об утверждении цены выкупа акций ОАО «Автомагистраль».
 - Об утверждении договора о присоединении ОАО «ДСТ № 7» к ОАО «Автомагистраль».
 - Об утверждении передаточного акта.

Время и место ознакомления акционеров с материалами по вопросам повестки дня собрания: г. Минск, ул. Кижэватова, 8, каб. 102, 111 — в период с 07.03.2014 по 17.03.2014 с 14.00 до 16.00 (кроме субботы, воскресенья), а в день проведения собрания — в помещении, где оно проводится.

Регистрация участников собрания будет производиться с 13.00 до 14.00 в день по месту проведения собрания по предъявлению документа, удостоверяющего личность (для представителя акционера — доверенность). Лица, не прошедшие регистрацию, не вправе принимать участие в голосовании.

Список акционеров ОАО «Автомагистраль», имеющих право на участие в собрании, составлен по состоянию на 01.03.2014 на основании данных реестра акционеров.

УНП 100120075

26 марта 2014 г. в 12.00 состоится очередное общее собрание акционеров ОАО «Брестская передвижная механизированная колонна № 1».

Итого финансово-хозяйственной деятельности общества за 2013 год и основные направления деятельности общества в 2014 г.

- Отчет совета директоров общества.
- Утверждение годового бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках общества за 2013 г.
- О выплате дивидендов и утверждение распределения прибыли и убытков общества за 2013 г.
- Утверждение основных направлений использования прибыли в 2014 году и первом квартале 2015 г.
- О материальном вознаграждении членов совета директоров и ревизионной комиссии общества.
- Избрание членов совета директоров и ревизионной комиссии.

Собрание будет проходить по адресу: г. Брест, ул. Белорусская, 51.

Время регистрации в день проведения собрания с 11.30 до 12.00.

При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера — доверенность).

С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 17.02.2014 г. (с 14.00 до 16.00) по месту нахождения общества.

УНП 200215539 Совет директоров.

ОАО «Амкор-Унимод», 220073, г. Минск, ул. Пинская, 18

ИЗВЕЩЕНИЕ О СОЗЫВЕ ОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ

Собрание состоится 25 марта 2014 г. в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Пинская, 18, актовый зал Общества.

Регистрация участников собрания производится в день и по месту проведения собрания с 14.00 до 14.55. Орган, созывающий собрание: Совет директоров. Основание созыва собрания — решение Совета директоров Общества от 6 февраля 2014 года. Дата составления списка акционеров, имеющих право на участие в Собрании, — 4 марта 2014 г.

Повестка дня:

- Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2013 год. Утверждение показателей прогноза социально-экономического развития Общества на 2014 год.
- Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках Общества за 2013 год.
- Об утверждении распределения и использования прибыли и убытков, вышлате дивидендов за 2013 год.
- Утверждение направлений распределения прибыли на 2014 год.
- Об избрании членом Совета директоров

КОЛЬКІ КАШТУЕ З'ЕЗДЗИЦЬ У СОЧЫ

Карэспандэнт «Звязды» Анатоль Сланеўскі — з алімпійскай сталіцы

Алімпіяда ў разгары. Калі нехта з адчайных балельшчыкаў адважыцца паехаць туды ў апошні момант, павінен ведаць, што білеты на самалёты, цягнікі, на спартыўныя саборніцтвы, месцы ў гасцініцах ёсць. Але, што называецца, па верхняй цэнавай плянцы. З'ездзіць у Сочы «па-ціпцалому» ўжо не атрымаецца. Напрыклад, сем апошніх алімпійскіх дзён вам абыдзецца прыкладна ў 100–180 тысяч расійскіх рублёў — гэта каля 4500–5000 долараў (1 долар ЗША — прыблізна 35 расійскіх рублёў). А калі разлічваеце адпачыць на «поўнай алімпійскай праграме», тады нават і гаварыць не хочацца, у колькі гэта вам уляціць.

«ДЗІКУНАМІ» НА АЛІМПІАДУ — ТАННЕЙ

Прыкладна чатыры варыянты паездкі, трэба адразу ж адмовіцца ад куплі пуцёўкі ў афіцыйнага (падрэсцо, адзінага) пастаўшчыка пакетных тураў. Расійскага, вядома. Справа нават не ў тым, што цэны там высокія, а часам проста забавячаныя. Напрыклад, прапановы для прыхільнікаў фігурнага катання, хакея і біятлона — ад 200 да 800 тысяч расійскіх рублёў. Гэта без уліку дарогі ў Сочы і назад, а таксама харчавання — толькі сьняданкі. Пры гэтым кампанія тлумачыць на сваім сайце, што такія «танней» туры на сёння ўжо прадзеданы, але ёсць... VIP-пакеты за 1–2,5 млн рублёў. На пытанне, чаму так дорага, ёсць адказ: кампанія прайшла адбор Міжнароднага алімпійскага камітэта, гэта далёка не першая іх Алімпіяда, і наогул, яны разлічваюцца на самую патрабавальную і плацежаспраздольную публіку (трэба разумець: на палітыку, багатых бізнесменаў, славу-тасцяў). З чаго можна зрабіць выснову, што мананалізм ніколі нічога добрага не абяцае.

Яшчэ некалькі слоў пра міфы, якія лунаюць вакол Алімпіады ў асяроддзі аматараў спорту. Міф першы — няма дзе жыць. Некаторыя сэрвісы браніравання гасцініц паведаваюць, што ўжо выкулены больш за 99% месцаў у аэталях Сочы і ваколіцах. Нібыта ўсё нумарны фонд зарэзерваваны Аргамітэтам. Гэта так, але не зусім. Пакуль месцы ёсць і ў буйных аэталях, і ў міні-гасцініцах, і ў прыватным сектары, прычым у рознай цэнавай катэгорыі. Напрыклад, сутачнае пражыванне ў прыватным сектары Адлера, калі выбраны варыянт эканом-класа, у сярэднім абыдзецца ў 1000–1500 расійскіх рублёў з чалавека, а цана за нумар на дваіх у невялікай прыватнай гасцініцы Адлера — ад 3000 рублёў за суткі. Гэта, вядома, без уліку харчавання.

Пражыванне ў элітных аэталях з шыкоўнымі ўмовамі даходзіць да 12–18 тысяч рублёў з чалавека за суткі. А нейкі

«Марынс Парк Атэль» узняў сваю цэнавую карту аж да 49 тысяч расійскіх рублёў за суткі (\$1400). У такіх гасцініцах да паслуг жыллёў — утульныя кавярні і бары з разнастайным вытанчанымі катэжыямі, багатай картай він, басейны, трэнажорныя залы і саўны, дзіцячыя пляцоўкі і спартыўныя комплексы.

Ёсць яшчэ каюты на сямі круізных лайнерах, якія з 5 лютага кінулі якоры ў Цэнтральным марскім порце і ў Імэрэцкім бухце, зусім побач з прыбярэжным кластарам. Для пачатку варта звярнуцца ў бюро па размяшчэнні «Вялікі Сочы» (афіцыйны партнёр Алімпіады). Каюты на цэплаходах каштуюць ад 4,6 да 14 тысяч рублёў за суткі.

Міф другі — няма білетаў на спартыўныя саборніцтвы. Таксама не зусім праўда. На афіцыйным сайце tickets.sochi2014.com да гэтага часу можна набыць квіты нават на цырымонію закрыцця Гульніў і найбольш відовішчыныя віды саборніцтваў. Праўда, танных ужо не засталася.

НЕ НА МАШЫНЕ!

Адразу адкіньце ідэю паехаць на Алімпіаду на ўласнай машыне. Маўляў, можна скажам на дарозе і на ўнутраных перамяшчэннях. Улічваючы «шалёны» сочынскі трафік у гэтыя дні, а таксама прынятыя ўладамі меры бяспекі, немагчыма без спецыяльнага дазволу трапіць на аўтамабілі ў асабліва ахоўныя горны і прыбярэжныя спартыўныя кластары, машына ператворыцца ў аб'ект аб'ектаў.

Нікуды даехаць на ёй вы не зможаце. У лепшым выпадку прыпаркуеце на стаянцы дзе-небудзь на ўскраіне горада. А далей — таксі. Вось анекдот, які расказаў мне ахоўнік-асецін, што працуе ў атэлі «Горкі Панарама» (тут жыць група беларускіх журналістаў):

«Два каўчакі падыходзяць да таксіста і гавораць: — Да вазкала траіх дзевяць? — Але ж вас двое?! — Ва-ах, а ты што, з намі не паездзіш?!».

Напэўна, ёсць і такое, раз народ гаворыць...

Відавочна, лепш ляцець самалётам, і пажадана прамым рэйсам. 2 гадзіны 10 хвілін з Мінска — і вы на месцы. З Масквы — 2,5 гадзіны. Свае паслугі пасажырам прадастаўляюць аж восем мясцовых авіякампаній, і некаторыя з іх прапаноўваюць злятаць туды-назад па зніжаным коштах — за пяць з нечым тысяч рублёў.

Аднак не спакушаіцеся: купіць такія квіты практычна немагчыма. Іх колькасць абмежаваная, і знікаюць яны імкліва. Цэнаўтварэнне для астатніх квітоў «плавае». Кошт пералёту ў найбольш пікавыя перыяды можа дасягаць 30 тыс. рублёў і вышэй.

ЯК ЕЗДЗИЦЬ

Паміж спартыўнымі аб'ектамі і асноўнымі раёнамі горада Сочы курсіруе спецыяльны алімпійскі і паралімпійскі транспарт для глядацоў, які ўключае ў сябе сетку чыгуначных, аўтобусных маршрутаў, а таксама сістэму канатных дарог. Для глядацоў, якія маюць білет, праезд на транспарце ў дзень саборніцтваў будзе бясплатным.

Усяго ў транспартнай сістэме задзейнічана дзевяць транспартна-перадаччых вузлоў, на якіх можна перасець з аднаго віду транспарту на іншы. Яны размяшчаюцца ў найбуйнейшых населеных пунктах і інфраструктурных аб'ектах прыбярэжнага і горнага кластару. Час у дарозе паміж прыбярэжным і горным кластарамі зойме не больш за гадзіну па новай чыгуначнай лініі — Красная Палыяна. Пры гэтым усе лягавыя арны знаходзяцца ў крокавай даступнасці адна адной. Паездка на цягніку ад аэрапорта да Краснай Палыяны зойме каля гадзіны, ад Вялікага Сочы — 1,5 гадзіны, ад Алімпійскага парку — 45 хвілін. Праўда, гэта без уліку часу на перасадку паміж цягнікмі.

ПА ЧЫМ СУВЯЗЬ

Усе, хто бываў на Алімпіадах у Ванкуверы, Турynie або Лондане, выдатна памятаюць, што мабільная сувязь і інтэрнэт там былі страшэнна дарагімі, нават па так званым спецыяльным алімпійскім тарыфе. «Алімпійскі» цэны на сувязь і ў Сочы. Прычым у горным кластары ў некаторых аэталях (яны здадзены пад ключ літаральна напярэдняй адкрыцця Гульніў) — тут жыць беларускія журналісты — міжнародная тэлефонная сувязь адсутнічае наогул.

Застаецца толькі інтэрнэт. Трафік на тры тыдні — 4 тысячы расійскіх рублёў (больш як 100 долараў ЗША).

НЯМА ГРОШАЙ? ТАДЫ НА КЁРЛІНГ!

Нарэшце, самае гадоўнае — білеты на спартыўныя саборніцтвы. Адрознівае іх ад асноўных білетаў — гэта тэрмін продажы. Яны былі недаступныя ўжо праз паўгадзіны пасля пачатку продажы — з 7 лютага 2013 года. Пры гэтым агульная тэндэнцыя такая: засталіся дарагія білеты, танных — няма. Каб даведацца пра наяўнасць і кошт, зайдзіце на сайт Гульніў. На цырымонію закрыцця Гульніў таксама засталіся толькі дарагія білеты — па 20 і 37 тыс. руб. Калі вы зусім абмежаваны ў сродках, застаецца хіба што ісці на кёрлінг — гэта абыдзецца ўсяго ў 2,5 тыс. руб. На самой справе, гэта вельмі відовішчыны від саборніцтваў. Дзе яшчэ яго можна убачыць?

Вось што думаюць самі расіяне пра алімпіяду (многія з іх, бачачы надліск «Belarus» на нашых чырвоных куртках, самі падыходзяць — проста пагутарыць. Пра паважлівае стаўленне мясцовых жыхароў да беларусаў мы ўжо расказвалі).

Міхалі Аляксеевіч ПЛЯТНЁЎ, г. Сочы:

— Час ёсць, і жаданне, а васьм пэнсіі не хапае. Такі парадокс атрымліваецца. І навошта тады яна нам патрэбная, гэтая Алімпіяда? Калі звычайны пэнсіянер не можа паглядзець саборніцтвы...

Сяргей СМЫШЛЯЕЎ, урач-кардыёлаг, г. Любэцы, у Сочы прыхаў па службовых справах:

— Вось вам і Алімпіяда для расіяна. Я грошы адкладваў на яе 2 гады, на збіраў 180 000 (прыблізна \$5000), але на сямейнай нарадзе вырашылі не ехаць, таму што на мяне, жонку і двух дзяцей гэтых грошай не хопіць, а проста так бадзяцца па алімпійскім горадзе, прапусцішы найбольш цікавыя для нас саборніцтвы, не хочацца. Атрымаўшы, Алімпіяда — для абраных? Дзіўна выходзіць: звычайным людзям з даходамі да 25 тысяч у месяц дарага ездзіць забаронена. І ў чым тады, хочацца спытаць, тут праслаўленне спорту, і які туд спартыўны дух? Ён жа быў у Маскве ў 1980-м... А так даводзіцца прызнаць, што нашы чыноўнікі самага высокага рангу наладзілі свята толькі для сябе і сваіх блізкіх. А нам застаецца карцінка ў тэлевізары.

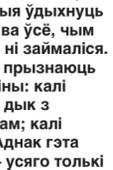
Яны валодаюць развітым уяўленнем, творчым мысленнем і заўсёды дабіваюцца высокіх вынікаў. Яны не могуць прагнаваць, балюча ставяцца да крытыкі, таму што іх пацучі лжачы на паверхні і іх лёгка траўмаваць. Яны спачываюць і сімпатызуюць навакольным, падтрымліваюць слабеішых. У міжасобных адносінах перавага аддаюць свабодзе. Яны дапытлівыя, самадзействінаваныя, не умеюць раслабляцца. З узростам набываюць вартую павягі мудрасць, аднак існуе небяспека захапіцца самааналізам і паглыбіцца ў асабісты свет, поўны ілюзіі і летуценняў.

Яркі, імпульсіўныя, адчайныя асобы, здольныя ўдыхнуць жыццё ва ўсё, чым бы яны ні займаліся. Яны не прызнаюць сярэдзіны: калі глядзь, дык з размахам; калі смяяцца, дык да слёз. Аднак гэта паказная адчайнасць — усяго толькі шырмы, за якой хаваецца бязлізвая, закамплікаваная натура. Яны цалкам прысвячаюць сябе сям'і, рабоце, дзецям, нават насуперак сваіму «я». Паражэнне для іх горш за смерць, таму яны аб'ектыўна ацэняюць магчымасці і рэальна глядзяць на жыццё. Мужчыны гэтага дня — прыроджаныя кіраўнікі, а жанчыны — захавальніцы дому. Гэтыя людзі ў цэлым дабрадушныя, але іх непрадказальнасць раздражняе, таму ім неабходна навучыцца кантраляваць свае эмоцыі.

— Вось вам і Алімпіяда для расіяна. Я грошы адкладваў на яе 2 гады, на збіраў 180 000 (прыблізна \$5000), але на сямейнай нарадзе вырашылі не ехаць, таму што на мяне, жонку і двух дзяцей гэтых грошай не хопіць, а проста так бадзяцца па алімпійскім горадзе, прапусцішы найбольш цікавыя для нас саборніцтвы, не хочацца. Атрымаўшы, Алімпіяда — для абраных? Дзіўна выходзіць: звычайным людзям з даходамі да 25 тысяч у месяц дарага ездзіць забаронена. І ў чым тады, хочацца спытаць, тут праслаўленне спорту, і які туд спартыўны дух? Ён жа быў у Маскве ў 1980-м... А так даводзіцца прызнаць, што нашы чыноўнікі самага высокага рангу наладзілі свята толькі для сябе і сваіх блізкіх. А нам застаецца карцінка ў тэлевізары.

Яркі, імпульсіўныя, адчайныя асобы, здольныя ўдыхнуць жыццё ва ўсё, чым бы яны ні займаліся. Яны не прызнаюць сярэдзіны: калі глядзь, дык з размахам; калі смяяцца, дык да слёз. Аднак гэта паказная адчайнасць — усяго толькі шырмы, за якой хаваецца бязлізвая, закамплікаваная натура. Яны цалкам прысвячаюць сябе сям'і, рабоце, дзецям, нават насуперак сваіму «я». Паражэнне для іх горш за смерць, таму яны аб'ектыўна ацэняюць магчымасці і рэальна глядзяць на жыццё. Мужчыны гэтага дня — прыроджаныя кіраўнікі, а жанчыны — захавальніцы дому. Гэтыя людзі ў цэлым дабрадушныя, але іх непрадказальнасць раздражняе, таму ім неабходна навучыцца кантраляваць свае эмоцыі.

Даты	Падзеі	Людзі
1564 год — нарадзіўся Галілеа Галілей, італьянскі навуковец эпохі Адраджэння, адзін з заснавальнікаў дакладнага прыродазнаўства. Скантраваў тэлескоп з 32-разовым павелічэннем і адкрыў горы на Месяцы, 4 спадарожнікі Юпітэра, фазы ў Венеры, плямы на Сонцы.		
1904 год — нарадзілася (г. Мінск) Ларыса Пампееўна Александровская, беларуская спявачка, рэжысёр, грамадскі дзеяч, народная артыстка Беларусі (1938) і СССР (1940). У 1919–1924 гг. салістка арганізаванай ёю аматарскай трупы пры палітадзеле Заходняга фронту, у 1928–1960 гг. (з 1951-га гадоў рэжысёр) — Дзяржаўнага тэатра оперы і балета Беларусі. Сярод партый: Марыся і Алеся («Міхась Падгорны» і «Алеся» Я. Цікоцкага), Кармон («Кармэн» Ж. Біза), Таццяна, Ліза і Графія («Яўген Анегін» і «Пікавая драма» П. Чайкоўскага). Памерла ў 1980 г. У 1992 г. зацверджана прамя імя Александровскай у галіне тэатральнага мастацтва.		
1989 год — дата заканчэння вываду савецкіх войскаў з Афганістана. Ён пачаўся 15 мая 1988 года, у адпаведнасці з заключаным у красавіку 1988 года Жэнеўскім пагадненнем аб палітычным урегуляванні становішча вакол ДРА. Савецкі Саюз абавязаўся вывесці свой кантынгент у дзевяцімесячны тэрмін — гэта значыць, да 15 лютага наступнага года.		
У першыя тры месяцы Афганістан пакінулі 50 183 ваенныя. Яшчэ 50 100 чалавек вярнуліся ў СССР у перыяд з 15 жніўня 1988 года па 15 лютага 1989 года.		
Аперацыя па вывадзе войскаў падваргалася нападам з боку душману — за гэты перыяд загінулі 523 савецкія салдаты.		
15 лютага 1989 г. генерал-лейтэнант Барыс Громай, паводле афіцыйнай версіі, стаў апошнім савецкім вайскоўцам, што пераступіў па Мосце Дружбы мяжу дзвюх краін.		

Аперацыя па вывадзе войскаў падваргалася нападам з боку душману — за гэты перыяд загінулі 523 савецкія салдаты.

15 лютага 1989 г. генерал-лейтэнант Барыс Громай, паводле афіцыйнай версіі, стаў апошнім савецкім вайскоўцам, што пераступіў па Мосце Дружбы мяжу дзвюх краін.

Максім БАГДАНОВІЧ, беларускі паэт:

Ах, колькі ёсць красы цудоўнай поруч з намі, калі глядзец вакол дзіцячымі вачамі!

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ!

Свініна фаршыраваная

Спатрэбіцца: свініна — 1 кг; часнок — 4 зубкі; пятушка; батон — 1 лустачка; сыр цвёрды дзёрты — 3 ст. л.; соль; алей; жаўток яечны — 2 шт.; для паніравання — мука, перац чорны молаты.

Здрабняем і змешваем інгрэдыенты для начыння: падсмажаны на сухой патэльні батон, часнок, зялёная пятушка, сыр, 2 ст. л. алею, соль на смак, сырыя жаўткі. Мяса наразаем парцыёнкам. Кожны кавалак надразаем і раскрываем, як кніжку, кладзем начынку. Змацоўваем краі зубчыстай. Змешваем соль, перац і муку для паніравання. Абвальваем у ёй кожны кавалак і абсмажваем да румянай скарыначкі на алеі. Абсмажаныя кавалкі складваем у невялікую каструльку ці патэльнію, наліваем трохі гарачай гатаванай вады, булёну ці віна (каму што падабаецца). Даводзім мяса да поўнай гатоваўнасці ў гарачай духоўцы каля 20 хвілін.

Ружы для каханых

Спатрэбіцца: сыр плаўлены (лустачкі) — 2 упак., яйка курынае (варанае) — 4 шт., цыбуля рэпчатая (вельмі маленькая) — 1 шт., грудка курына — 200 г, маянэз.

Кожную лустачку (ва ўпакоўцы іх восем) разразаем на тры палоскі. Курыную грудку адварваем і дробна рэжам. Яйкі варым і надзіраем на тарцы. Цыбулю дробна рэжам. Усё змешваем, дадаўшы маянэз. На кожную палоску выкладваем начынку і згортваем ружычак (якая складаецца з трох палосак — адна лустачка).

РАПТАМ СПАТРЭБІЦА

Кветкі ў гліцэрыне

Гліцэрына дазваляе захаваць кветку амаль што ў першародным выглядзе. Расліны нават застаюцца гнуткімі і толькі злёгку змяняюць колер. Адзінае «але» — занадта маладая лістота кансервавана з дапамогай гліцэрына не падаеца. Кветкі неабходна поўным чынам падрыхтаваць: зрабіць касы зрэз сцябла, выдаліць ніжняе лісце, зняць скурку ці кару і расшчыпіць сцябло прыблізна на 6 см, каб раствор лепш пранікаў у кветку. Гліцэрына разводзіцца вадой у суадносінах 1:2. Атрыманая вадкасць наліваецца ў слоік, ваду, любую іншую пасудзіну на вышыню прыкладна каля 20 см. Узровень вадкасці павінен захоўвацца, таму час ад часу раствор неабходна даляваць. На поўнае прамоачванне звычайна патрэбна ад двух тыдняў да двух месяцаў, але атрыманы вынік абавязкова парадзе!

САКРЭТЫ СТЫЛЮ

Гальштукавая «навука» АСЦЯРОЖНА, БРАК!

— Пакладзіце гальштук папяроч руці. Калі яго шырокі канец звісае прама, не закручваючы вакол свайго востра, значыць, надзець і звязаны гальштук будзе выглядаць гэтак жа роўна.

— Даўжыня звычайна гальштука павінна быць не карцей за 130 см і не даўжэй чым 150 см.

— Звярніце ўвагу на то, каб тыльны бок на шырокім канцы гальштука да канца не сшываўся, а змацоўваўся некалькімі буйнымі шыўкамі.

— Злёгка расцягнуць гальштук у даўжыню. Калі ён цягнецца, значыць, ён не вытрымае адпаведнай нагрукі і хутка страціць форму.

— На шырокім канцы гальштука ззаду абавязкова навунасыць пяці, зробленай з той жа тканіны, што і сам гальштук. Яна патрэбна, каб мацаваць да шырокага канца вузкі канец гальштука.

ЭТЫКЕТ

- ✓ Гальштук павінен спалучацца ці кантраставаць з колерам гарнітура ці кашулі.
- ✓ Гальштукі ў касю клетку носяць з адзеннем вольнага ці спартыўнага стылю.
- ✓ Адначасова тры малюнкі ў ансамблі недапушчальныя. Напрыклад, калі гальштук і піжак з малюнкам, то кашуля павінна быць абавязкова аднотоннай.
- ✓ Шырокія гальштукі з буйным малюнкам падыходзяць шырокапалечным мужчынам. Стройным жа варта выбіраць вузкія гальштукі з тканіны ў дробны малюнак.
- ✓ Звязаны на шыі гальштук павінен перакрываць кашулю і рэмень, апускаючыся на 2 см ніжэй пояса.
- ✓ Прымяраючы гальштук, вы павінны сачыць, каб ражкі каўняра кашулі не перакрывалі вузел гальштука.
- ✓ Гальштук неабходна развязаць кожны вечар. Інакш нават самы дарагі і якасны выраб ператворыцца ў бескарысны кавалак тканіны, няздольны трымаць вузел, паколькі з часам валокны матэрыяла перакручваюцца.
- ✓ Вузел заўсёды варта рабіць на каўняры, а не ў рукавах. Прычым трэба звязваць асяржонка, каб не перацягнуць тканіну. Разам з тым, ён павінен выглядаць тугім.

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. «Мінімум працы і максімум адпачынку» — дэвіз на тыдзень. Інфармацыя будзе мець вялікае значэнне. Давядзецца займацца некалькімі справамі адначасова, але вынікі гэтай працы вельмі пацешаць ужо на наступным тыдні. Свае планы лепш за ўсё не афішаваць, а прадпрымаць неабходныя крокі да іх ажыццяўлення.

ЦЯЛЕЦ. Тыдзень прадставіць магчымасць выявіць вынаходліваць і веды, магчыма, хтосьці звернецца да вас па параду ці вы самі прымеце ўдзел у чым-небудзь лёве. Складзіце план усіх спраў, якія неабходна зрабіць цягам тыдня, і гэта дазволіць пазбегнуць сур'ёзных прамашак.

БЛІЗНЯТЫ. Творчыя задумы і ідэі будуць пералапаўняць вас. Для іх увасаблення ў жыццё абавязкова спатрэбіцца дапамога аднадумцаў. Не забывайце прыслухоўвацца да голасу інтуіцыі, якая дазволіць пазбегнуць шматлікіх памылак і наблізіць да выканання вашага запавятанага жадання. Тыдзень спрыяе вырашэнню практычна любых канфліктаў і дасягненню згоды, у сэрду лепш усё ж такі не ўступіць у спрэчку са сваякмі.

РАК. Тыдзень будзе суправаджацца павышанай прафесійнай актыўнасцю, што можа значна змяніць ваша жыццё. Спрыяльная паласа працягваецца — самы час нацэліцца п'янамі сваёй дзейнасці. Будзеце абачлівыя са словамі, якія выяўляюцца ўслых. Не трэба эксперыментаваць, інакш не пазбегнуць непрыемных неспадзёвак. Канец тыдня павінен пацешыць цікавымі ўражанымі.

ЛЕЎ. Абавязкова паспрабуеце расплываць усё справы на тыдзень наперад. Гэта дапаможа павялічыць дэлаву актыўнасць і станоўча адаб'ецца на выніку вашай дзейнасці. Час спрыяльна для пачатку доўгатэрміновых праектаў, але паспрабуеце пазбягаць паспеху і будзеце максімальна ўважлівымі. Правайраеце ўсю інфар-

мацыю, якая паступае да вас, абавязкова звяртаючы ўвагу на папярочную дакументацыю. Не дазваляйце ўцягваць сябе ў кругаватое чужых праблем. Паспрабуйце больш разумна арганізаваць сваё жыццё.

ДЗЕВА. Спакой і вытрымка могуць спатрэбіцца неаднаразова. Не варта сур'ёзна ўспрымаць словы калег па працы: па нейкай прычыне яны могуць мець пра вас не заўсёды станоўчае меркаванне. Легкадумнасць у зносінах вельмі непажадана. Паспрабуеце абысці без лішніх абцягненняў: іх будзе цэжка выканаць. Не варта шукаць чужой парады. Гэта дапушчальна толькі ў выключных сітуацыях. Лепш за ўсё дзейнічаць самастойна, але пры гэтым пазбягаць розкіх жыццёвых змен.

ШАЛІ. Для пазітыўных змен у лёсе надыходзіць вельмі спрыяльны час. Вы можаце разлічваць на поспех у тых справах, у якіх неабходна праявіць ініцыятыву, расшчучы і напорыстасць. Матэрыяльнае становішча будзе павольна стабілізавацца, што дазволіць з задавальненнем прагнуцца па крамах ці выдаткаваць грошы на забавы, але, пажадана, без запішанай марнатраўнасці. У выхадныя дні на вас можа аказаць моцны ўплыў рэклама хатняй утульнасці, што, верагодна, захаціць заняцца ператварэннем уласнага жылля.

СКАРПІЕН. Пазбягайце ўвязвання нават у самыя бясрыўныя авантуры. Можна ўзнікнуць сітуацыя, калі даведзецца тэрмінова авалодаць новымі ведамі і навыкамі. Проваліраваць будзе вынаходніцка дзейнасць. Магчыма з'явіцца новыя цікавыя ідэі. Найбольш спрыяльным днём стане пятніца.

СТРАЛЕЦ. Тыдзень абяцае забяспечыць добрай працаздольнасцю і адчувальным прылівам сіл. У дэлавым партнёрстве справы таксама пойдуча на лад. Надыходзіць удалы для дасягнення значных спраў час — не

ўпусціце яго. Наглядзячы на неабходнасць інтэнсіўнай працы, ведаіце меру. Вашы блізкія людзі, ды і вы самі, можаце пацярпець ад імкнення аддаваць працоўнаму працоўны ўсё вольны час. Працялючы вытрымку і цярпенне, атрымаеце магчымасць падкараваць ход падзей і змякчыць вострыя вузлы.

КАЗЯРОГ. Не спадзявайцеся на магчымасць шацнаванне і старанна плануючы ўсе справы. Настае час плённай творчай актыўнасці. Верагодная рэалізацыя арыгінальных праектаў. Толькі не забудзьцеся заклікаць на дапамогу вашу актыўнасць і інтуіцыю. Патніцца дапаможа вам належным чынам урегуляваць пытанні партнёрства, якія выйшлі на першы план, і вырашыць злучаныя з імі праблемы. Гадоўнае — не прыспешваць падзеі. Калі ў вашым жыцці мела месца хатняя бязладзіца, то яна скончыцца ў хуткім часе, вярнушы мір і спакой.